

Årsmelding 2022

FJALER KOMMUNE

INNLEIING	3
1.1 Kommunedirektøren si oppsummering av 2022	3
1.2 Føremålet med årsmeldinga	4
1.3 Organisering	4
1.4 Kvalitet og Internkontroll	5
2 HOVUDMÅL OG UTVIKLING	7
2.1 Befolkningsutvikling	7
2.2 Sysselsetjing	8
2.3 Klima og miljø	8
2 LIKESTILLING OG INKLUDERANDE ARBEIDSLIV	13
3 ØKONOMI	21
4.1 Netto driftsresultat	21
4.2 Løn i av brutto driftsinntekter	22
4.3 Langsiktig gjeld	22
4.4 Disposisjonsfond	23
4.5 Regnskapsrinsipp	24
4.7 Hovudoversikt drift	25
Økonomisk oversikt § 5-6	25
4.8 driftsinntekter	26
4.9 Driftsutgifter	26
4.10 Finanstransaksjonar	27
4.11 Gjeld og utlån	28
4.12 Investering	29
Bevilgningsoversikt investering	29
5 ÅRSMELDING FRÅ SEKTORANE	30
5.1 Oppvekst	30
5.2 Helse og omsorg	41

5.3 Tekniske tenester	50
5.4 Fellestenester og landbruk	53
5.5 Kultur og samfunnsutvikling	59

Innleiing

1.1 Kommunedirektøren si oppsummering av 2022

Ikkje før var vi på veg inn i eit normalår etter koronapandemien før krigen i Ukraina braut ut og påverka kvardagen vår på mange områder. Høgre energiprisar og lågare vareproduksjon internasjonalt påverkar også vår kvardag med høgre prisar og forseinkingar i leveringar. I tillegg fører krigen til auka beredskap i kommunen med rapportering og oppfølging på fleire områder.

Året har vore krevjande på fleire områder. Parallelt med nye krav til oppgåver og kompetanse i kommunane opplever vi større vanskar med å rekruttere på alle områder. Spesielt merkar vi rekrutteringsutfordringar i oppvekst og helse/omsorg, men og i andre delar av kommuneorganisasjonen er det vanskelegare enn tidlegare å rekruttere. Mangel på arbeidskraft og kompetanse vil verte ei større utfordring framover for både privat næringsliv og det offentlege. Det utfordrar oss til å tenke nytt og endre arbeids- og oppgåvedeling, spesielt innan tenesteproduksjon.

Den spesielle situasjonen med mangel på fastlegar, som vi står i saman med store delar av landet kostar oss dyrt. Ikkje berre økonomisk, men mykje arbeid med rekruttering og stadig nye legar inn i tenesta for korte periodar. Her må samarbeid mellom kommunane vere noko av løysingane for å få meir stabilitet i helsetenestene.

Sjukefråveret har gjennom året vore høgre enn vi har hatt tidlegare. Det medfører ekstra slitasje på dei som er på jobb. Konsekvensen av sjukefråver og vakansar er dårlegare kvalitet på tenestene om ein ikkje greier å snu utviklinga. Difor har vi sett inn ekstra innsats i sjukefråversarbeidet gjennom meir systematisk oppfølging og trening av leiarar til å handtere sjukefråver. Det skal settast mål for reduksjon i fråveret og etablere realistiske tiltak for å når målsettingane. Dette krev innsats av heile organisasjonen.

Det økonomiske resultatet for 2022 syner eit netto driftsresultat på 7,64 % (mål 1,25%) Auka skatteinntekter og høg utbetaling frå havbruksfond er forklaringa på det gode resultatet.

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter var 14,45% (mål > 8%)

Einingane hadde eit meirforbruk på kr 780 000. Av 21 ansvarsområder kjem 12 ut med eit rekneskapsmessig meirforbruk. Dette er ikkje berekraftig på sikt og difor er det iverksett eit innsparingsprosjekt med mandat å redusere kostnader, auke inntekter og sjå på muleg anna oppgåveløysing. Per no er det sett eit innsparingspotensiale på 17 mill. kr innan 2027. Arbeidsgruppene er i gang med arbeidet og rapporterer til kommunedirektøren.

Arbeid med strategisk næringsplan vart starta i 2022 og saman med næringslivet er det utarbeid satsingsområder og strategiar for næringsutvikling. Korleis næringsarbeidet skal organiserast står att å få på plass, men at meir regionalt samarbeid er rett strategi er ei oppfatning fleire og fleire deler.

Lutelandet er peika ut som ein av fylkeskommunen sine grøne hub'ar. Det vert jobba aktivt i styre for Lutelandet Utvikling for å få aktivitet på området. Det vert også jobba for å få på plass infrastruktur som vatn, straum og betre veg. I konkurransen om nyetableringar med andre hub'ar er infrastruktur viktig ,men og fagmiljø peikar seg ut som ein viktig faktor.

Til slutt vil kommunedirektøren takke tilsette som jobbar godt for å gje gode teneste til innbyggjarane. Samarbeidet internt i kommuneadministrasjonen har vore godt og mange strekker seg langt for å gjere det beste for Fjaler kommune. Samarbeidet med politikarane har og vore godt og prega av god rolleforståing.

Personleg vil eg takke for 5 kjekke år i Fjaler. Det har vore utfordringar, både små og store, tunge dagar og fine dagar. Men alt i alt ville eg ikkje vore utan nokon av dei.

1.2 Føremålet med årsmeldinga

Kommunen utarbeider kvart år rekneskap og ei skriftleg melding om kommunen si drift. Dokumenta skal syne korleis pengane er blitt nytta, samt ein oversikt over kva kommunen har oppnådd i året som gjekk.

Årsmeldinga skal føreligge til handsaming samstundes med kommunerekneskapen, og skal framjast for kontrollutvalet, formannskapet og kommunestyret. Årsmeldinga skal gje god informasjon til politikarane, innbyggjarane, offentlege instansar og andre som syner interesse for kommunen si drift.

I årsmeldinga skal det gjevast opplysningar om resultat av aktiviteten, forhold som er viktige for å kunne vurdere kommunen sin økonomiske stilling og andre viktige forhold. Årsmeldinga skal også vere ei evaluering av måloppnåing i økonomiplanen. Gjennom årsmeldinga er det også naturleg å sjå framover og legge føringar på ein del områder

Årsmeldinga er den viktigaste attendemeldinga kommunedirektøren gir til kommunestyret

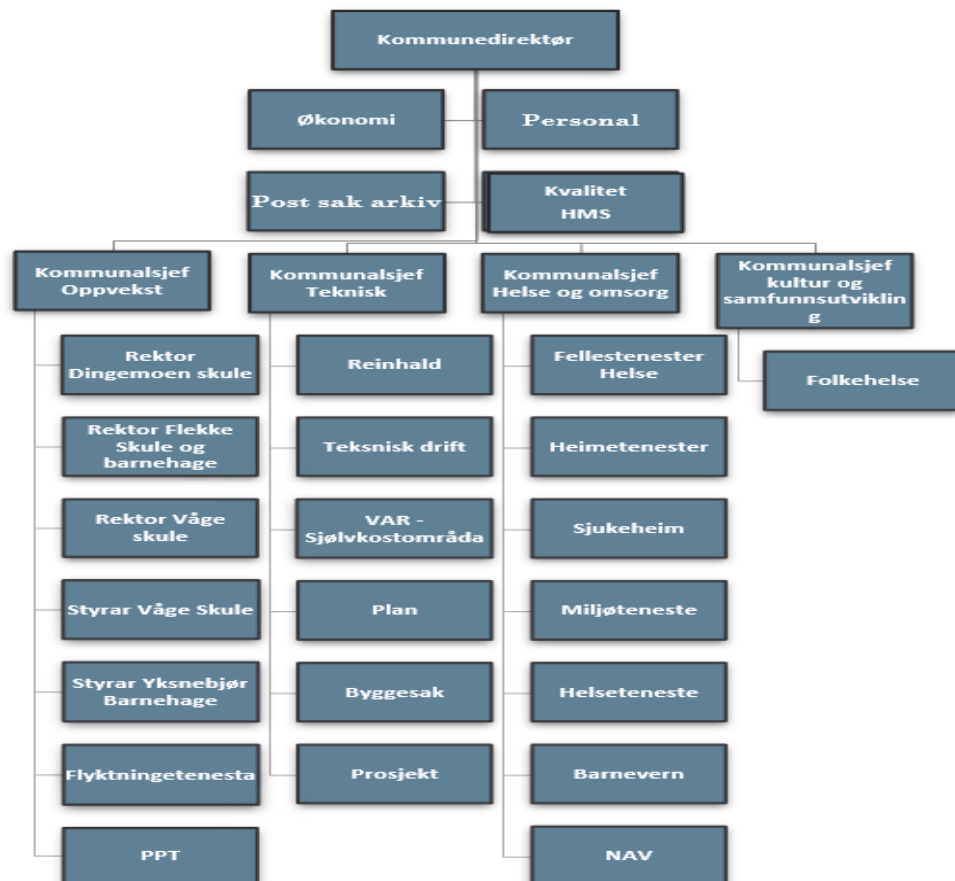
1.3 Organisering

Administrativt er Fjaler kommune organisert etter ein 3-nivå modell med underliggende tenesteeiningar i tillegg til støtte- og stabseiningar. Dette legg føringar for korleis vi organiserer tenestene av omsyn til møter og rapporteringsstruktur.

Fjaler kommune er delt inn i følgjande rammeområder:

- Kommunedirektør og Lanbruksforvaltninga
- Kommunalsjef oppvekst
- Kommunalsjef Helse og omsorg
- Kommunalsjef Teknisk
- Kommunalsjef kultur og samfunnsutvikling
- Finansielle føremål

Kommunedirektøren si leiargruppe består av 4 kommunalsjefar, økonomisjef og personalsjef.

1.4 Kvalitet og Internkontroll

Kommunelova stiller krav til kommunen sin internkontroll for å sikre at lover og forskrifter vert fylgt. Etter §25-1 skal kommunedirektøren:

- utarbeide ei beskriving av verksemda sine hovudoppgåver, mål og organisering
- ha nødvendige rutinar og prosedyrar
- avdekke og fylgje opp avvik og risiko for avvik
- dokumentere internkontrollen i den form og det omfang som er nødvendig
- evaluere og ved behov forbetre skriftlege prosedyrar og andre tiltak for internkontroll

I praksis handlar internkontroll om utvikling av god kvalitet i tenestene, om å ha *kultur og system* for læring og forbetring. Kommunen si elektroniske kvalitetshandbok er eit reiskap for å oppnå dette,. Her får tilsette tilgang til lovverk, interne rutinar og retningslinjer, melding av avvik og vurdering av risiko. SySIKT-kommunane gjennomfører i desse dagar ein anbodskonkurranse om nytt felles kvalitetssystem.

Gjennomførte tiltak 2022

- Opplæring for *behandlarar* av avvik – heile organisasjonen
- Opplæring for *redaktørar* i ny dokumentstyringsmodul
- KS-læring, opplæringsplattform for tilsette, er under oppbygging
- Eco-online (stoffkartotek) er teken i bruk i heile organisasjonen
- Kvalitetsgruppa har hatt 5 møter og handsama 28 saker. Møtefrekvens er redusert sidan *fagleiar kvalitet og internkontroll* no deltek i leiargruppa og i AMU.

Interne revisjonar 2022

Område	Tema	Resultat/status for oppfølging
Kommunedirektøren	Leiinga sin årlege gjennomgang av internkontrollen	Eigen rapport som vert følgt opp ved ny revisjon i 2023
Kommunedirektøren	Leiinga sin årlege gjennomgang av informasjonstryggleiken	Eigen rapport som vert følgt opp ved ny revisjon i 2023
Kommunedirektøren	Leiinga sin årlege gjennomgang av beredskapen	Eigen rapport som vert følgt opp ved ny revisjon i 2023
Kommunalsjef helse og omsorg	Internt tilsyn med ekstern leverandør av helsetenester	Eigen rapport som vert følgt opp ved ny revisjon i 2023

Eksterne tilsyn og forvaltningsrevisjonar 2022

Tilsynsmynde	Sektor/Tema	Resultat/status for oppfølging
Arbeidstilsynet	<u>Oppvekst/skule</u> : Tilsyn med oppfølging av krav i arbeidsmiljølova om førebygging av psykiske plager /vald og truslar	Brot på regelverk og vedtak om pålegg 14.09.22 Frist for lukking 31.mars -23
Mattilsynet	<u>Teknisk/VA</u> : Tilsyn med drikkevass-basseng	Brot på regelverk og vedtak om pålegg 08.09.21 Ingen frist for lukking (20/1788 – 7)
Arbeidstilsynet	<u>Teknisk/Brann</u> : Helseskadeleg støv, gass og brannrøyk for feiarar og brannfolk	Brot på regelverk og vedtak om pålegg 05.01.18. Lukka 15.12.22
Statsforvaltaren	<u>Oppvekst/skule</u> : Tilsyn med kommunen sin internkontroll i høve elevar sitt skulemiljø, jf., plikt til å varsle og undersøke.	Brot på regelverk og vedtak om pålegg 24.06.21 Pålegg oppfylt innan 08.12.22
Arbeidstilsynet	<u>Helse og omsorg/NAV</u> : Tilsyn med oppfølging av krava i arbeidsmiljø-lova om førebygging av psykiske plager	Brot på regelverk og vedtak om pålegg 10.10.22 Frist for lukking 31.03.23
Vestland revisjon	Forvaltningsrevisjon: Sakshandsaming og offentlegheit	Tilrådingar følgt opp med orientering til Kontrollutvalet 04.01.22
Vestland revisjon	Forvaltningsrevisjon: Sikring av kommunale inntekter	Oppstart feb. 22. Ingen avvik eller merknader.
Vestland revisjon	Forvaltningsrevisjon: HAFS Barnevernsteneste	Oppstart av revisjon 16.12.22

Planlagde tiltak 2023

- Opplæring for *behandlarar* av avvik – heile organisasjonen
- Opplæring for meldarar av avvik utvalde einingar/sektorar
- Ferdigstilling av kommunen sin heilskapleg ROS
- Vidare arbeid med implementering av KS-læring
- Brukarundersøkingar: Foreldreundersøking barnehage (Oppvekst) og Bruk av multidose (Helse og omsorg)
- Innkjøp og implementering av nytt elektronisk kvalitetssystem i samarbeid med SySIKT-kommunane

Strategisk mål – alle sektorar	Styringsindikator	Resultat		MÅL 2023
		2021	2022	
Positiv avvikskultur	<i>Tal meldte avvik, alle område</i>	201	239	270
Gjennomførte ROS-analysar	<i>Tal ROS-analysar, alle områder</i>	3	11	8

Merknad til strategiske mål – avvik: Tilsette melder avvik innan områda: Fagleg kvalitet, HMT, Legemiddel og Ikt og informasjonstryggleik. Det har vore vektlagt opplæring for tilsette og leiarar og ein ser no ein oppgang i meldte avvik samanlikna med tidlegare år. Oppvekst har hatt størst prosentvise auke i melding av avvik på 6%. Andre sektorar er stort sett uendra.

Merknad til strategiske mål – ROS analysar: Å vurdere risiko er svært vesentleg innan internkontrollen. Kompetansen om gjennomføring av risikoanalysar er aukande i organisasjonen og det viser att i gjennomførte analysar. Nytt måltal er likevel noko lavt fordi ferdigstillinga av kommunen sin heilskaplege ros med analysar av 15 scenario må prioriterast.

2 Utvikling

2.1 Befolkningsutvikling

Fjaler kommune har dei siste åra hatt ei positiv utvikling i folketalet. Folketalet i kommune ved inngangen til 2023 er 2913 personar, dette er det høgste tale dersom ein ser folketalet over ein 10-års periode.

Auke frå 2021 til 2022 var på 16 personar, noko som gjev ein vekst på 0,55%. Det største auken finn vi i flekke som har hatt positiv vekst over fleire år, det mange unge som vel å etablere seg der. Ser ein vekk frå veksten i Flekke er det nedgang samla sett i resten av kommunen., men variasjonar i dei forskjellige kretsane.

Grunnkrets	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023k1	Endring2022-2023
Flekkje - Espedal	502	477	464	469	486	455	442	463	533	547	566	19
Hovlandsdal	56	55	55	51	47	48	48	53	50	41	40	-1
Guddal - Heggheim	113	116	115	115	112	111	102	108	106	114	119	5
Øvre Vassdalen	68	70	69	65	64	66	66	66	63	56	57	1
Nedre Vassdalen	192	190	180	184	183	184	167	158	155	148	142	-6
Bjerga - Borthheim - Jarstad	517	516	519	515	530	549	528	526	521	526	532	6
Dale - Sletteland	476	474	472	484	500	507	523	525	521	532	541	9
Sagevik - Yksnebjør	270	263	274	300	300	303	284	300	312	326	321	-5
Fure	92	87	89	86	81	72	67	60	68	67	66	-1
Folkestad	75	76	71	72	71	71	73	70	80	72	70	-2
Våge	198	198	197	189	188	186	189	188	193	193	192	-1
Lone	114	118	118	114	119	119	120	117	112	112	100	-12
Gjøllanger	155	154	149	140	144	138	127	129	130	128	131	3
Tyssedal	34	37	36	35	32	35	32	38	40	39	36	-3
Uoppgitt grunnkrets	9	22	15	11	5	2	2	1	1	.	-	-
	2871	2853	2823	2830	2862	2846	2770	2802	2885	2901	2913	12

Tabellen under syner alderssamansetjinga av befolkninga i kommunen. Dersom vi ser tala over ein 10 års periode har vi hatt den største veksten i aldersgruppa 67-89 år. Dette er ein trend vi ser i heile landet, men utviklinga er sterkast i distriktskommunane. Dette betyr at vi framover må ha fokus på at befolkninga blir eldre og vri ressursbruken meir over på denne gruppa.

Alder	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 k1	Endring 2013-2022
0 år	37	29	13	19	25	27	21	25	21	30	28	-7
1-5 år	154	181	182	171	155	150	135	134	138	132	148	-22
6-12 år	237	241	233	242	253	251	259	261	260	260	255	23
13-15 år	86	71	88	90	111	108	116	111	98	97	93	11
16-19 år	301	278	251	261	253	241	234	248	306	326	327	25
20-44 år	763	763	766	752	780	767	728	721	749	753	761	-10
45-66 år	777	761	763	746	744	748	726	729	715	709	701	-68
67-79 år	336	344	351	369	369	386	397	408	427	421	425	85
80-89 år	144	152	150	146	139	135	130	140	147	151	155	7
90 år eller eldre	36	33	26	34	33	33	24	25	24	22	20	-14
Sum	2871	2853	2823	2830	2862	2846	2770	2802	2885	2901	2913	30

2.2 Sysselsetjing

Sysselsatte etter arbeidsstad og næring (15-74 år) i Fjaler kommune 4Q 2022

Næringskode	2018	2019	2020	2021	2022
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	116	112	122	124	117
05-43 Sekundærnæringer	162	166	192	202	225
45-82 Varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjen., forretningsmessig tjen., eiendom	413	422	355	360	334
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	49	61	53	52	57
85 Undervisning	201	201	195	187	192
86-88 Helse- og sosialtjenester	405	381	363	392	411
90-99 Personlig tjenesteyting	20	22	25	23	23
00 Uoppgitt	9	12	10	4	6
00-99 Alle næringer	1375	1377	1315	1344	1365

13472: Sysselsatte per 4Q etter næring (SN2007)

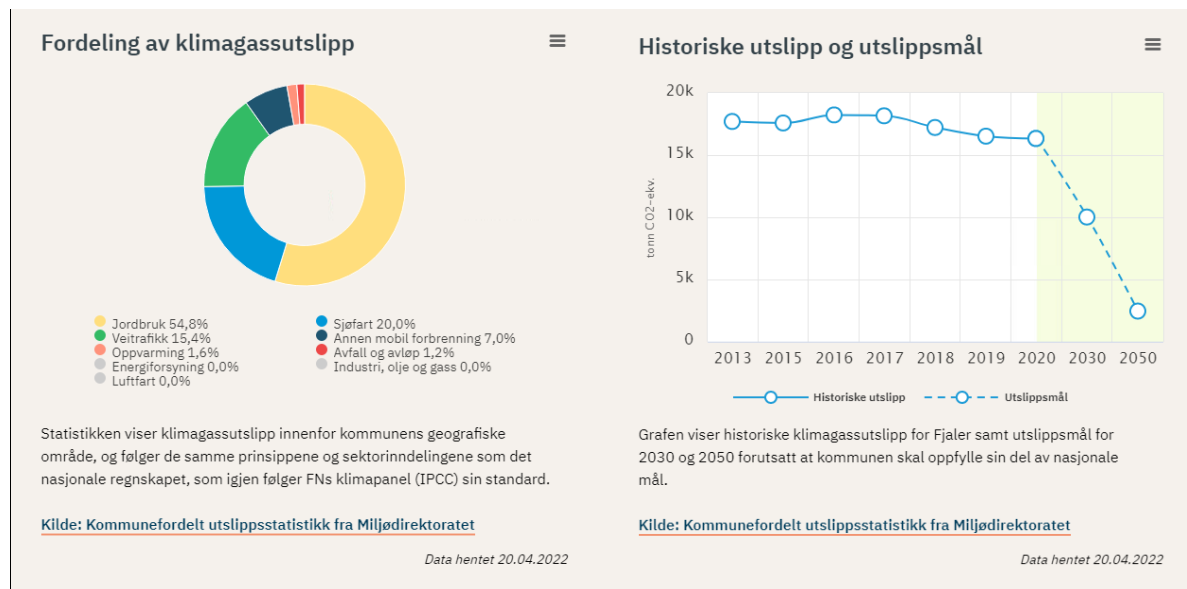
2.3 Klima og miljø

I samband med handsaminga av årsmelding 2015 vedtok kommunestyret i sak 54/16 at framtidige årsmeldingar og tertialrapportar skal innehalde ei vurdering av måloppnåing i høve måla i Fjaler kommune sin kommunedelplan for energi, klima og miljø. Planen vart vedteken 14.06.2010, og har ikkje vore revidert etter den tid. Planen skulle reviderast i 2021, men arbeidet er ikkje kome skikkeleg i gang grunna prioritering av mellom anna kommuneplanen sin arealdel. Ein har likevel delteke aktivt i fylkeskommunen sitt klimanettverk samt søkt og fått innvilga tilskot til utarbeiding av kunnskapsgrunnlag for planarbeidet.

Planen inneheld 6 overordna hovudmål og ein handlingsplan for perioden 2010-2014 som også inneheld delmål og prioriterte tiltak. Vurderingane nedanfor byggjer på hovudmåla i planen og tiltak som er sette i verk når det gjeld delmåla. Mange tema kan vere vanskelege å vite

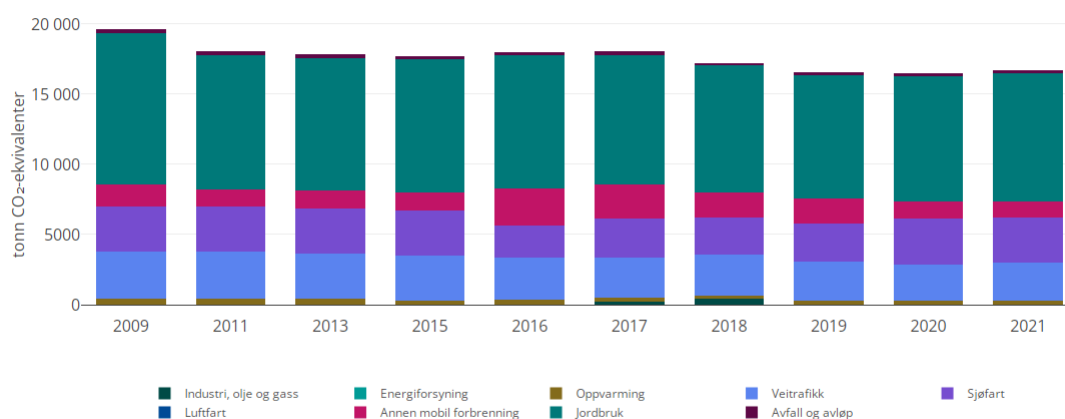
måloppnåinga på, men er arbeid/tiltak som vil gå kontinuerleg og involvere alle einingar i den kommunale drifta.

Mål 1- Redusere utsleppet av klimagassar

Figur 1: Fordeling av klimagassutslipp til venstre og historiske utslipp og utslippsmål (tonn CO₂) til høyre. Kilde kommunalbanken

Grafen i figur 1 viser direkte klimautslipp i Fjaler for 2021, fordelt på utslippskilder. Data for 2022 er ikkje tilgjengelege endå. Dagens klimautslipp kan gje ein indikator på kor reduksjonen av utslipp kan skje. Grafen til høyre i figur 1 viser reduksjonen som må gjennomførast for at Fjaler skal kunne oppfylle sin del av dei nasjonale måla om reduksjon av klimagassutslipp.

Kilde: Miljødirektoratet

Det er i dag ingen oljefyringsanlegg i bruk i kommunale bygg, og frå 2020 skal oljefyringsanlegg fasast heilt ut.

Kommunen har starta arbeidet med å skifte ut leasingbilar med kun forbrenningsmotorar. I 2017 hadde kommunen to 2 hybridbilar (barnevern og teknisk kontor). I 2018 er talet på hybridbilar auka til 4 samt at BIO har ein rein el-bil. I 2020 – 2022 er fleire av bilane skifta ut og erstatta med elbilar og nokre hybrid. Ved utskifting av leasingbilar etterkvart som leasingavtalane går ut framover vil ein i skifte til elbilar og ladbar hybrid der elbil ikkje er optimalt for drifta. Det er ved kommunale bygg etablert 5 nye ladepunkt i 2020, 4 i 2021, 4 til i 2022 i tillegg til at det er tilrettelagt for ladepunkt ved fleire offentlege parkeringsplassar.

Felleskøyring til kurs og møter blir brukt så langt det passar og i både 2020 og 2021 har det vore mykje mindre reiser enn elles grunna Korona restriksjonar. Fysiske møter og samlingar er erstatta med digitale møter som har gitt ein stor nedgang i tal reiser samt gitt innsparte arbeidstid som tidlegare gjekk vekk i reisetid. Fysiske møter har igjen auka i 2022, digitale møter og webinar har auka vesentleg siste åra.

Informasjonsarbeidet om energi, klima og miljø til innbyggjarane i kommunen kunne heilt klart vore betre, men ein registrerar at fokus på klima og miljø er aukande.

Mål 2- Redusere den kommunale energibruken

I dei seinare åra har det over investeringsbudsjettet vore avsett pengar til oppgradering/ombygging av større kommunale bygg. I hovudsak har pengane vore brukte til utbetring av inneklimaet, meir økonomiske og meir miljømessige oppvarmingssystem og bygningsmessige tiltak for å redusere energibruken. Nokre av tiltaka får vi Enova-støtte til. Målsettinga i planen er minst 10% reduksjon i energibruken i kommunale bygg i forhold til registrert forbruk i 2008. Tabellen nedanfor viser KOSTRA-rapportert energiforbruk for Fjaler kommune sine administrasjonsbygg, førskulebygg (barnehagar), skulebygg, institusjonsbygg, idrettsbygg og kulturbygg.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Samla årsforbruk i kWt	3 139 303	3 019 876	3 017 885	2 960 198	2 891 479	3 017 373

Årsvariasjonar kan ha naturlege forklaringar som for eksempel kalde/milde vintrar. Som det går fram av tabellen ovanfor har straumforbruket vore aukande, frå vi starta med KOSTRA-registreringane i 2013 og fram til 2017. KOSTRA-tala viser ein reduksjon i samla årsforbruk frå 2017 til 2018 og vidare liten reduksjon i 2019 og vidare i både 2020 og 2021 noko som viser at ein er på rett veg. Energibruken pr m² for kommunale bygg var er redusert frå 151 til 140 kWh i 2018, som gjeve ein prosentvis reduksjon på 7,3 %. For 2019 var energibruken litt aukande til 142 kWh pr m² og i 2020 er den ytterlegare redusert til 137 kWh pr m². Straumforbruket har gått noko opp igjen for 2022.

Fjaler sjukeheim har fått ny varmesentral som vart sett i drift i november 2018. Ein har skifta ut eksisterande løysing var el-kjele og radiatorar. Ny løysing er borehol, varmepumpeteknologi,

radiatorar og eit betre styringssystem. Dette vil redusere energikostnadane vesentleg og effekten vil komme betre fram når anlegget har vore i drift over tid.

I Yksnebjør nye barnehage er det borehol, varmepumpe og vassboren golvvarme. Opplegget har kapasitet til også å dekke det eldste bygget.

Nybygg som Våge barnehage, Dingemoen skule og beredskapsbygget er alle bygd etter gjeldande energikrav med energieffektive anlegg og løysingar som bidreg til reduksjon av energibruken. Dingemoen skule er i energiklasse A.

Når det gjeld kommunale veglys har ein hatt ein utskiftingsfase av armatur/lyskjelder og nesten alle er no utskifta til led-lys. Overgangen til LED-lys medfører at effekten vert redusert frå ca 150W pr lampe til ca 38W pr. lampe. Totalt har kommunen 450 veglys. I 2017 vart ca 50% av desse skifta til armatur med LED-lys. Utsiftinga fortsette i åra framover og no er nesten alle armatur utskifta. Straumutgiften er som følge av utskiftinga redusert med over 40% dei siste tre åra.

Mål 3- Innføre tiltak som medfører auka lokal produksjon av fornybar energi

Fjaler kommune sine overordna planar legg til rete for utbygging av mindre vasskraftanlegg, men desse anlegga treng handsaming og løyve etter anna regelverk. Vindparken på Lutelandet vart utbygd i 2021 og produksjonen av straum starta opp på slutten av året.

Mål 4- Stogge eller redusere alle former for utslepp som er til skade eller ulempe for miljøet

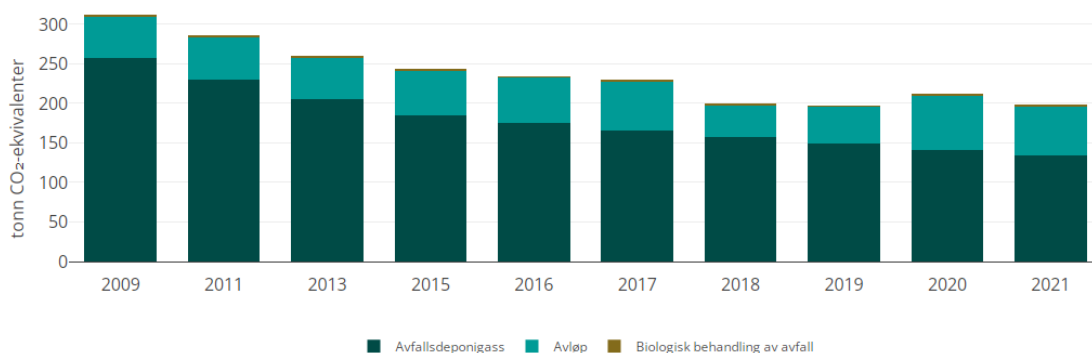
Gjennom Sunnfjord Miljøverk sine gjenvinningsstasjonar har både privatpersonar og firma tilbod om å kvitte seg med vanleg avfall og farleg avfall. Sunnfjord miljøverk vedtok i 2018 innsamling av plast med oppstart frå 01.01.2019. Innsamling av matavfall har oppstart i februar 2023.

Når det gjeld kloakkanlegga i kommunen kan det vere stor variasjon i standard og funksjon. Feil og manglar på private anlegg vert rapportert til kommunen av firmaet som utfører slamtømming, og kommunen må følgje opp. Dei største kommunale anlegga har reinseanlegg (Dale sentrum og Haugland). Dei mindre kommunale anlegga har slamutskiljing og sjøresipient. Avfallsbrenning i omnar og ute i det fri er truleg av svært lite omfang. Utslepp frå eldre vedomnar er eit større miljøproblem, men ein registreristar at det er ein jamn utskifting til meir miljøvenlege omnar i private hushaldningar

Innsamling av plast har og hatt stort fokus i 2018 og det er med på sette fokus på både reduksjon i forbruk og ulemper og skader for miljøet.

Mål 5- Redusere avfallsmengdene

Sunnfjord Miljøverk si årsmelding for 2020er ikkje klar, men tidlegare årsmeldingar har vist ein reduksjon i levert avfall frå husholdningane. Samtidig har det vore ein auke i levert avfall til gjenvinningsstasjonane i området. Fokuset på energi, klima og miljø dei siste åra viser i form av ein sakte reduksjon i avfallsmengd og sortering av avfall.

Kilde: Miljødirektoratet

Utslippene har enhet CO₂-ekvivalenter, som betyr at utslippene for hver gass vektas etter gassens globale oppvarmingspotensial (GWP).

Mål 6- Planleggje og setje i verk tiltak for å redusere skaderisikoen ved eventuelle klimaendringar

Dei siste åra har det vore stort fokus på samfunnssikkerheit og konsekvensar som følgje av klimaendringar og ekstremvær. I all arealplanlegging, søknader om frådelling av tomtar og byggesakshandsaming er ras, flaum og havnivåstigning sentrale tema. I planprosessar skjer dette gjennom ROS-analysar og konsekvensutgreiingar. Kommunen har gjennomført fleire naturfarekartlegging dei siste åra og naturfare er eit viktig tema både i plan- og byggjesaker. Faresoner og aktsemdsoner vil bli innarbeidd i kommuneplanen sin arealdel.

Kommunen sin overordna beredskapsplan inneheld også tiltak som følgje av ekstremvær og andre naturgitte hendingar. Ei utfordring framover vil vere å handtere aukande nedbørsmengder generelt, og intens nedbør over kort tid spesielt. Handtering av overflatevatn må og vil få auka fokus framover.

Konklusjon:

Det er fortsatt eit stykke igjen for å nå måla i kommunen sin energi-, klima- og miljøplan, men tal frå dei siste åra viser at ein er på rett veg. Når det gjeld energibruk i kommunale bygg har det skjedd ein god del dei siste åra og tala viser no ein reduksjon i energiforbruket dei siste åra, noko som er svært bra. Det meste som vedkjem energi, klima og miljø er langsiktig og kontinuerleg arbeid som grip inn i all kommunal tenesteproduksjon.

2 Likestilling og inkluderende arbeidsliv

Arbeidsmiljøutvalet (AMU)

1. Arbeidsmiljøutvalet 2022

Arbeidsmiljøutval var i 2022 sett saman slik:

Namn	Valt til	<u>Stedfortredar</u>
Arbeidsgjevarrepresentantar		
Ingvard Flekke	31.12.2022	Connie Hovland
Kjersti Valvik (leiar)	31.12.2022	Ingeborg <u>Opdøl</u> Tysnes
Wenche Elvseter	31.12.2022	
Tilsettere representantar		
Elisabeth Hove Bråtane (skuleåre 22/23)	21.06.2023	Anna Myklebust Johannesen (skuleåret 22/23)
Ellinor Espedal (Fagforbundet)	21.06.2023	Marit Svortevik
Petter <u>Hagenlund</u> (HVO)	31.12.2022	Kristin Rivedal Yndestad
Merknad:		
Lise Marie Bakkebø (FO) er valt som tilsettrepresentant til 21.06.2023, men er i permisjon for skuleåret 22/23.		
Bedriftshelsetenesta		
Marita Lavik/ Solrunn <u>Senneseth</u>		

Dei tilsette vel sine representantar medan Kommunedirektøren peiker ut arbeidsgjevarrepresentantane. I Fjaler kommune er det kommunalsjef oppvekst og kommunalsjef helse og omsorg som er faste arbeidsgjevarrepresentantar i AMU og dei representera dei to største einingane i kommunen. Kommunalsjef Teknisk og kommunalsjef for kultur og samfunnsutvikling er vara. Personalsjefen er sekretær for utvalet. Arbeidsgjevar og representantar frå dei tilsette veksar med å inneha leiarfunksjonen eitt år om gongen og i 2022 har Kjersti vært leiar for AMU.

2. Saker som Arbeidsmiljøutvalet behandla i 2022

Arbeidsmiljøutvalet avvikla 4 møte i 2022. Ei oversikt over sakene som ein har behandla i AMU i 2022 finn ein i tabellen under.

Tema	Tal saker
Organisasjon - Gjennomgang av vernerundar 2022 - Gjennomgang av verneombod sine verneområde - HMS Utval <u>Dingemoen Skule</u> - Rapport <u>Ergonomisk RV</u> reinhald 2022 - Stadfesting HK 2022 - Hovudrapport MTM <u>Dingemoen skule</u> (arbeidsmiljøkartlegging) - Rapport sjukefråvær 2022 - Rapportering HMT avvik, småskadar og skadar 2022	8 (12) To av sakene blir rapportert i kvart AMU
Planar og rutinar - HMT mål og plan for 2022-2023 for Fjaler kommune - HMT plan bistand frå <u>Avonova BHT</u> 2021-2022 - IA Plan 2019 (2020) – 2022 - Rutine Vald og Truslar - Varslingsrutine	5
Byggesaker - Ingen saker	0
Anna - Møteplan for 2022 - Møteplan AMU 2023 - Langturnus/ <u>medlevarturnus</u> BPA4 og Miljøtenesta	3

I tillegg diverse informasjonssaker.

3. Sjukefråvær

Fjaler kommune	År	Sjukefråvær
Fjaler kommune	2022	9,4%
Fjaler kommune	2021	7,2 %
Fjaler kommune	2020	6,8 %
Fjaler kommune	2019	6,5 %
Fjaler kommune	2018	7,4 %
Fjaler kommune	2017	6,5 %
Fjaler kommune	2016	5,2 %
Fjaler kommune	2015	5,3 %

Sjukefråvær 2022

Arbeidsstad	Totalt fråvær	Eigenmeldt	Legemeldt 1-16 dagar	Legemeldt 17-56 dagar	Legemeldt > 57 dagar
Administrasjon og Kultur	1,78 %	0,86 %	0,63 %	0,28 %	0,00 %
Oppvekst	8,26 %	2,20 %	1,00 %	0,96 %	4,11 %
Helse og omsorg	11,71 %	1,81 %	0,98 %	1,71 %	7,21 %
Teknisk	6,88 %	1,05 %	1,30 %	0,79 %	3,74 %
Fjaler kommune 2022	9,41 %	1,86 %	0,99 %	1,26 %	5,30 %
Fjaler kommune Q 4	10,44 %	1,57 %	0,72 %	1,92 %	6,23 %
Fjaler kommune Q 3	8,15 %	0,98 %	1,33 %	2,20 %	3,64 %
Fjaler kommune Q 2	8,28 %	1,46 %	0,92 %	1,61 %	4,29 %
Fjaler kommune Q 1	9,54 %	2,44 %	1,28 %	1,52 %	4,31 %

Sjukefråvær 2021

Arbeidsstad	Totalt fråvær	Eigenmeldt	Legemeldt 1-16 dagar	Legemeldt 17-56 dagar	Legemeldt > 57 dagar
Administrasjon	3,95 %	0,40 %	0,16 %	1,06 %	2,33 %
Oppvekst	7,46 %	1,16 %	0,51 %	1,05 %	4,74 %
Helse og omsorg	7,06 %	1,22 %	0,51 %	1,48 %	3,86 %
Teknisk	8,39 %	1,17 %	0,51 %	2,28 %	4,43 %
Fjaler kommune 2021	7,15 %	1,15 %	0,49 %	1,34 %	4,17 %
Fjaler kommune Q 4	6,41 %	1,59 %	0,58 %	2,21 %	2,04 %
Fjaler kommune Q 3	6,48 %	1,18 %	0,55 %	1,63 %	3,13 %
Fjaler kommune Q 2	6,85 %	0,78 %	0,45 %	0,65 %	4,97 %
Fjaler kommune Q 1	8,60 %	1,03 %	0,62 %	1,96 %	4,99 %

Sjukefråvær 2022 samanlikna med tidlegare år

Det legemeldte korttidsfråværet (1-16 dagar) er opp til 0,99% i 2022 frå 0,49% i 2021, legemeldt fråvær mellom 17-56 dagar har gått ned til 1,26% i 2022 frå 1,34% i 2021 og langtidsfråværet (over 57 dagar) har auka til 5,30% i 2022 frå 4,17% i 2021.

Over ein fireårsperiode (2019 – 2022) har langtidsfråværet gått frå 4,94% i 2019 til 5,30% i 2022. Korttidsfråværet har i den same perioden svinga mykje, dette kan nok knytast opp mot Koronapandemien og influensa, medan årsakene til auka i langtidsfråværet er meir samansette.

SSB sin sjukefråværsstatistikk i kommunesektoren viser eit samla eigenmeldt og legemeldt fråvær på 7,7 % for 2022. Korona og influensa prega sjukefråværet også i 2022, særleg då i starten av året.

Fjaler kommune har over tid hatt eit lågt fråvær samanlikna med andre kommunar, men i 2022 ligg vårt sjukefråvær på 1,71% over landsgjennomsnittet for kommunar.

I 2023 vil vi jobbe målretta for å få ned sjukefråværet i Fjaler kommune.

Sjukefråværstala for alle næringer i landet ligg på 6,8 % for 2022, her ligg Fjaler kommune 2,61 % over gjennomsnittet.

4. Vidare arbeid

Medarbeidarundersøkinga 10-Faktor

Medarbeidarundersøkinga 10-Faktor vart gjennomført i november 2020 og den gav oss informasjon om korleis dei tilsette opplever arbeidsmiljøet og sin næraste leiar. Einingane har jobba med resultatet av kartlegginga og sett på forbettringspotensiale for å styrke det som ikkje er godt nok, og samtidig peike ut område der ein ønskjer å halde fram med gode resultat. Det er litt ulikt kor mykje fokus dette arbeidet har fått i dei ulike einingane og kor mykje ein har jobba med 10 faktor. Det er planlagt ny 10 faktor kartlegging våren 2024.

MTM medarbeidarundersøking Dingemoen skule

Det blei gjennomført ei kvantitativ arbeidsmiljøkartlegging på Dingemoen skule i 2022. Resultatet etter kartlegginga blei presentert for leiinga og dei tilsette. I etterkant av kartlegginga valte dei tilsette ut to forbettrings- og to bevaringsområde som dei skulle fokusere vidare på. Det blei utarbeida handlingsplanar med mål, tiltak, ansvarleg og frist. Personalsjef fasiliterte kartlegginga og bisto leiar, tilsette og verneombod i oppfølgingsarbeidet i etterkant av kartlegginga.

Kvalitativ kartlegging i HAFS Barnevernsteneste

Det blei gjennomført ei samtalebasert kartlegging av det psykososiale arbeidsmiljøet i HAFS Barnevernsteneste i 2022. Kartlegginga blei gjennomført på bakgrunn av at det over tid har vært eit høgt sjukefråvæer og stor turn over i tenesta og ein ville sjå på kva ein kan tiltak ein kan sette i verk for å snu denne trenden. Dei tilsette skal jobbe med tiltak etter kartlegginga i 2023.

Deltaking i KLP sitt arbeidsmiljønettverk 2020-2022

Fjaler kommune er ein av deltakarane i KLP sitt arbeidsmiljønettverk. Hovudfokus er på mestringsorientert leiing og mestringsklima, begge deler er vald med utgangspunkt i forskning på leiing og arbeidsmiljø. Prosjektgruppa er kommunalsjef oppvekst, HVO og personalsjef. Pga koronapandemien og endring i prosjektgruppa (ny personalsjef og ny HVO), har ein ikkje fått jobba med dette som det som var planlagt i 2022. Prosjektet er no avslutta.

Vernerundar

Ein ser ei positiv utvikling i 2022 der ein har fått jobba meir systematisk med funn i vernerundar. HVO sin oppsummering etter funn i vernerundar blir presentert og diskutert i kommunedirektøren si leiargruppe før det blir tatt opp til behandling i AMU.

Noko av det som kjem opp i vernerundane krev investeringar i form av utbetring på bygg og er vanskeleg å gjere noko med utan ekstra løyvingar. Difor kjem nokre av desse funna opp år etter år.

Tilsett på teknisk kontor som har hovudansvar for bygg og eigedom jobbar langsiktig med strategi for vedlikehald av kommunale bygningar å planlegge, prioritere og systematisk gjennomføre nødvendig vedlikehald og oppgraderingar.

Vald og truslar

I 2022 har ein hatt fokus på vald og truslar i arbeidskvardagen og det er utarbeida ei ny rutine «Førebygging, handtering og oppfølging av tilsette etter vald og truslar i Fjaler kommune». Føremålet er å jobbe førebyggjande for at alle tilsette har eit trygt arbeidsmiljø og sikre at tilsette får tilbod om oppfølging dersom dei har blitt utsett for vald og truslar.

Varsling

I 2022 har det blitt utarbeidd ei ny rutine for varsling. I følge arbeidsmiljølova har arbeidsgjevar ei plikt til å legge til rette for varsling gjennom å utarbeide ei varslingsrutine.

Arbeid med sjukefråvær

Vi skil ikkje oss så mykje frå andre kommunar når det gjeld trendar i sjukefråværet. Det kan vere mykje å hente på å ta i bruk ulike verktøy som kan hjelpe oss med å få ned fråværet og dermed kostnadane ved sjukefråvær, både dei økonomiske kostnadane og den ekstra belastninga som dei andre tilsette får.

I 2023 vil ein sjå nærare på dei ulike verktøya som er utarbeida, blant anna Arbeidsmiljøportalen, Ein bra dag på jobben, Idebanken og på NAV. I tillegg vil leiarane våre bli kursa i sjukefråværsarbeid og den viktige medarbeidersamtalen.

6 Likestilling og inkludering

Likestilling

Fjaler kommune sin visjon er eit ope samfunn, denne visjonen vert og lagt til grunn i arbeidsgjevarpolitikken. Vi skal opplevast som ein arbeidsgjevar som er romsleg når det gjeld tilrettelegging og inkludering.

Likeløn

Gjennomsnittsløna utan funksjonstillegg var kr 514.650 (1) for Fjaler kommune i 2022. For kvinnelege tilsette var gjennomsnittsløna kr 514.240 (2) og kr 516.006 (3) for mannlege tilsette, i 2021 var tala kr 501.354 (1), kr 499.861 (2) og kr 507.459 (3). Gjennomsnittsløna har auka med 2,7% frå 2021, der gjennomsnittsløna for kvinner har auka mest med 2,9% mot 1,7% for menn.

I hovudtariffavtalen, med verknad frå 1. mai 2022 vart dei lågaste ansiennitetstrinna erstatta med ei ny høgare garantiløn som gjeld fram til 6 år. Dette gjeld for alle stillingsgruppene utanom ufaglærte og vil seie at alle nytilsette etter 1.mai 2022 utanom ufaglærte starta på 4 års ansiennitet. Dette i lag med tiltak som til dømes auka kompetanse hos reinhaldarane der alle fekk tilbod om å ta fagbrev kan vere med å forklare noko av auken i løna.

Arbeidstrening

Jamleg tek vi i mot praksiskandidatar og andre som ønskjer arbeidstrening, og legg godt til rette for arbeidstrening for menneske med ulike typar funksjonshemmingar ved behov.

Kjønnsbalanse

	Tal tilsette	Årsverk	Tal tilsette menn	Tal tilsette kvinner	Kvinneandel
2022	354	289,5	82	272	76,8 %
2021	345	273	67	278	80,6 %
2020	335	281	66	269	80,3 %
2019	342	281	66	276	80,7 %
2018	351	282	64	287	81,8 %

Per 31.12.2022 er det totalt 354 tilsette fordelt på 272 kvinner og 82 menn, det totale årsverket er 289,5. Vi har ein kvinneandel på 76,8% som er ned 3,8% frå 80,6% i 2021.

01.09.2022 blei alle brannkonstablane i kommunen lagt inn med ein fast stillingsprosent. Dette er nok ein av grunnane til at det er så stor auke i tal tilsette menn frå 2021 då det var 67 tilsette menn.

Som elles i kommunal sektor er kvinner sterkt overrepresentert. Ideelt sett ønskjer vi å ha arbeidsmiljø der det er ein god balanse mellom kjønna, men vi ser at det er vanskeleg å få dette til i nokre sektorar. Dette gjeld både på kvinnedominerte arbeidsplassar som helse og omsorg og til dels i oppvekst, og på mannsdominerte arbeidsplassar som i teknisk sektor.

Tiltak kjønnsbalanse

Ved rekruttering tek vi i bruk annonser med referanse til ønska balanse og føretekst kjønn gitt like føresetnadar. Vi ser at det er ønskje og behov for fleire menn i helse og omsorg, men og i oppvekst, og ønskjer å vere ein attraktiv arbeidsgjevar òg for mannlege arbeidstakarar i desse sektorane.

Arbeid med heiltidskultur

Oversikt heiltid og deltid for kvinner og menn i perioden 2018 til 2022.

	Tal tilsette	Heiltid kvinner og menn	Deltid kvinner og menn
2022	354	54,2 %	45,8 %
2021	345	50,7 %	49,3 %
2020	335	45,1 %	54,9 %
2019	342	46,8 %	53,2 %
2018	351	50,1 %	49,9 %

Av dei 354 tilsette i 2022 jobba 54,2% heiltid og 45,8% deltid. Dette er ei auke med 3,5% blant heiltidstilsette og ein tilsvarande reduksjon blant deltidstilsette frå 2021.

Oversikt heiltid og deltid fordelt på kjønn for 2022 og 2021

2022	Tal tilsette fordelt på kjønn	Tal tilsette på heiltid fordelt på kjønn	Tal tilsette på deltid fordelt på kjønn	Årsverk heiltid fordelt på kjønn	Årsverk deltid fordelt på kjønn	Gjennomsnittleg stilling for deltidstilsette fordelt på kjønn	Gjennomsnittleg stilling totalt fordelt på kjønn
Kvinner	272	153	119	148	81,51	68,45 %	84,36 %
Menn	82	39	43	37,2	22,84	53,2 %	73,26 %
Sum	354	192	162	185,2	104,34		78,80 %

2021	Tal tilsette fordelt på kjønn	Tal tilsette på heiltid fordelt på kjønn	Tal tilsette på deltid fordelt på kjønn	Årsverk heiltid fordelt på kjønn	Årsverk deltid fordelt på kjønn	Gjennomsnittleg stilling for deltidstilsette fordelt på kjønn	Gjennomsnittleg stilling totalt fordelt på kjønn
Kvinner	278	139	139	139	81,49	58,62	79,31 %
Menn	67	36	31	36	17,08	55,12	79,22 %
Sum	345	175	170	175	98,57		79,25 %

Ein del tilsette i helgestilling i helse og omsorg og deltidsstillingar i Brannvesenet gjer at vi kjem ut med mange tilsette på deltid, uavhengig av kjønn.

For kvinner har gjennomsnittleg stillingsprosent auka frå 82,4 % i 2018 til 83,9 % i 2020, gått ned til 79,31% i 2021 og opp att til 84,36% i 2022. Dersom vi ser tilbake til 2014 har det i denne perioden vore ei auke i gjennomsnittleg stillingsprosent for kvinner frå 71 % til 84,36%.

I 2022 ser ein at det har vore ein liten reduksjon frå total gjennomsnittleg stillingsprosent med 79,25% i 2021 til 78,8% i 2022 og reduksjonen har vore størst hos menn der gjennomsnittleg stillingsprosent har gått frå 79,22% i 2021 til 73,26% i 2022. Noko av grunnen til dette er truleg alle brannkonstablane som har kome inn med ei 1,15% stilling frå 01.09.2022.

Tala frå 2014 og til i dag synar ei auke frå 71 % til 78,8% i gjennomsnittleg stillingsprosent, og dette tydar forhåpentlegvis på at vi er på rett veg i arbeidet med heiltidskultur.

Tiltak heiltidskultur

Arbeidsgjevar og dei tillitsvalde er samde om at det skal være årsturnus i helse og omsorg. Årsturnus gjer det mogleg for arbeidsgjevarar å auke stillingsstorleiken til dei som ønskjer større stilling, då ein kan planleggje lengjer fram i tid.

Dei tillitsvalde er ein viktig samarbeidspart i arbeidet med heiltidskultur. Det er jamlege møter mellom arbeidsgjevar og tillitsvalde der drøfting av deltidsproblematikk er eit punkt på agendaen. Saman har vi ved nye utlysingar av ledige stillingar eit kontinuerleg fokus på å sikre rettane til deltidstilsette som ønskjer auke i stilling.

I oppvekstområdet, og for turnusarbeidande i helse og omsorg blir det årleg kartlagt kven som ønskjer auke i stilling. I samarbeid med dei tillitsvalde har arbeidsgjevar valt å sende ut kartlegging over dei med ufrivillig deltid årleg. Med dei føresegna som arbeidsmiljølova set ved fortrinnsrett for deltidstilsette så er det nødvendig for arbeidsgjevar å ha oversikt i tilfelle det skal lysast ut stillingar.

Hovudtariffavtalen legg formelle føringar på partane i kommunal sektor når det gjeld arbeid med heiltidskultur. Fjaler kommune som arbeidsgjevar har eit godt og konstruktivt samarbeid med dei tilsette sine organisasjonar når det gjeld heiltidskultur og arbeidet med denne.

6. Utfordringar framover

Etterverknad av korona pandemien

I 2020 og 2021 var kommunal sektor sterkt belasta av verknadane av pandemien, og mykje av dette har dei tilsette både ute i einingane og i leiinga vore utsette for. Mange strekte seg langt og var endringsvillige og tilpasningsdyktige i ei krevjande tid for fellesskapet. For Fjaler kommune som arbeidsgjevar har det vore imponerende å sjå både det arbeidet som har vore lagt ned av dei tilsette i denne tida, men også den store vilja til endring og omstilling som tilsette har vist at dei har. I 2022 har vi sett etterverknadar av denne belastninga over tid, og tilsette og leiarar treng tid på å hente seg inn att etter to år med pandemi.

Rekruttere og behalde kritisk kompetanse

Det vil bli vanskelegare å rekruttere nødvendig og kritisk kompetanse framover, spesielt nokre utdanningsretningar. Dette blir det auka fokus på framover, og arbeidsgjevar må arbeide både med å behalde og rekruttere den kompetansen den treng.

Ein har starta eit arbeid med å kartlegge kompetansebehov og kompetansebeholdning i Helse og omsorg, som ein del av ein større kompetanseplan. I tillegg har ein eit samarbeid med tillitsvalte for å kartlegge korleis vi kan rekruttere, behalde og utvikle tilsette i Fjaler kommune.

Arbeid med sjukefråvær

Fjaler kommune har framleis høgare sjukefråvær enn det som er målsetninga, og arbeidet med dette vil verte prioritert i 2023. Det vil bli laga ein overordna handlingsplan for korleis vi skal jobbe med sjukefråvær i Fjaler kommune, satt opp kurs for å auke kompetansen til våre leiarar i sjukefråværsførebygging og sjukefråværsoppfølging og utarbeida materiell til bruk i sjukefråværsarbeidet. Personalsjef og kommunalsjefar vil følgje tettare opp einingar som over tid har hatt høgt sjukefråvær.

Leiaropplæring

I 2023 vil ein sette opp felles leiarmøte for å knytte leiarane i dei ulike sektorane saman, få til felles opplæring og for å jobbe med leiarutvikling. Gode og trygge leiarar er viktig for at Fjaler kommune skal nå sine mål og for å sikre at våre tilsette opplev arbeidsglede og engasjement i sitt arbeid.

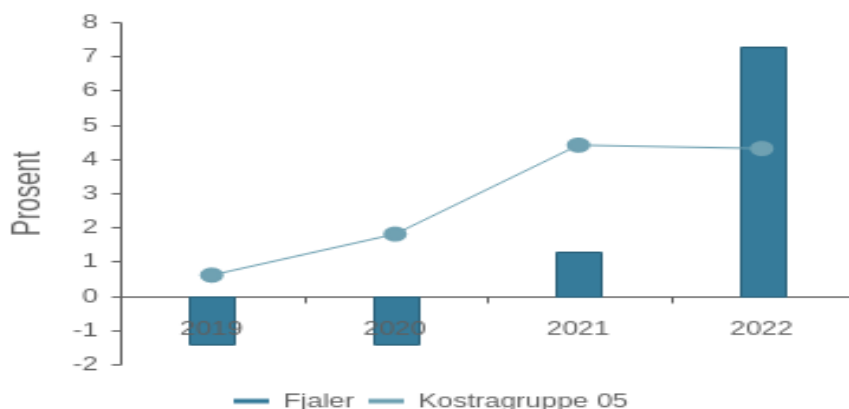
3 økonomi

4.1 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat seier noko om kommunen sin langsiktige økonomiske balanse og handlefridom. Negativt netto driftsresultat tyder på at vi brukar meir enn vi tener, positivt netto driftsresultat betyr at kommunen driv med overskot og kan sette midlar av til driftsfond og framtidige investeringar.

Det vil sei at netto driftsresultat syner kva kommunen har til rådvelde til å eigenfinansiere investeringar og bygge opp reserver. TBU ha berekna at kommunane bør ha eit netto driftsresultat på 1,75%, men at ein bør gjere lokale vurderingar knytt til fastsetjing av måltalet. Fjaler kommune har eit mål at vi annan 2026 skal ha eit netto driftsresultat på minimum 1,25%. Årsaka til av vi ligg under anbefalinga er den høge lånegjelda og dermed høg avdragsbelastning i driftsrekneskapen.

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	-1,4 %	-1,4 %	1,3 %	7,3 %
Kostragruppe 05	0,6 %	1,8 %	4,4 %	4,3 %

Årsaka til det høge resultat i 2022 skuldast ein ekstraordinær høg skatteinngang, i tillegg til at overføring frå havbruksfondet vart høgare enn budsjett. Eg vil poengtere at det høge resultatet i 2022 ikkje har friskmeldd økonomien til kommunen. Vi kjem ikkje til å ha eit inntektsnivå på denne størrelsen komande år.

Måltal: Kommunestyret i Fjaler har vedteke at vi innan 2026 skal ha eit netto driftsresultat på minimum 1,25%. I 2022 er netto driftsresultat 7,3%.

4.2 Løn i av brutto driftsinntekter

Ein stor del av kommunen sine inntekter er bundne opp i faste lønnsutgifter. Lønsandel i % av driftsinntektene kan sei noko om kommunen sitt handlingsrom. Kor mykje er igjen til politiske prioriteringar etter at løn er dekkja. Reduksjon i lønsutgiftene krev ofte ein meir omfattande politisk prosess enn kva kutt i mange andre utgifter. Det kan difor vere viktig med eit overordna syn på utviklinga av lønnsutgiftene i kommunen. Lønsandelen i kommunar ligg vanlegvis mellom 60-70%.

Tabellen under viser Fjaler kommune sin andel av løn målt mot driftsinntektene.

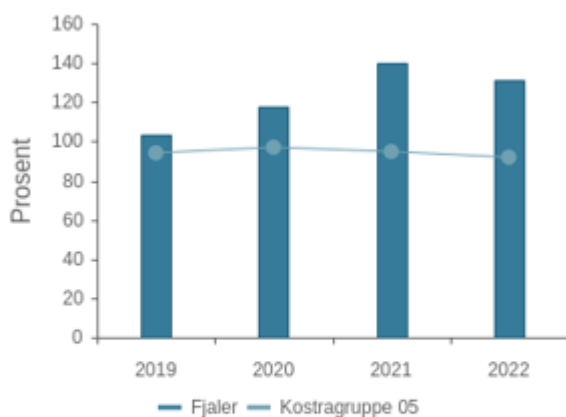
	2018	2019	2020	2021	2022
Løn og sosiale utgifter i % av brutto driftsinntekter	64,60 %	68,30 %	64,73 %	66,90 %	60,68 %

Det ein ofte ser er at andelen av løn i små kommunar ligg høgre enn for dei store kommunane. Det betyr at handlingsrommet for små kommunar ofte er mindre. Bakgrunnen for at tala variere annakvart år er at utbetalinga frå Havbruksfondet ikkje er årleg.

I 2022 er Fjaler nede på ein andel på 60,68%, dette skuldast den store inntektsauken vi hadde. Nivået vil normalisere for 2023, her ligg budsjetttert nivå på 68%

4.3 Langsiktig gjeld

Fjaler kommune har vedteke ei målsetjing om at innan 2026 skal gjeldsgrada til kommunen ligge på 130 % av brutto driftsinntekter. Dette er brutto lånegjeld. Det vil sei at vi ikkje har korrigert for ubrukte lånemidlar, lån til vidare utlån og lån til sjølvkostområda. Ved utgangen av 2022 er gjeldsgrada til kommunen på 131,3%

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	103,7 %	117,6 %	140,3 %	131,3 %
Kostragruppe 05	94,1 %	97,0 %	94,8 %	91,9 %

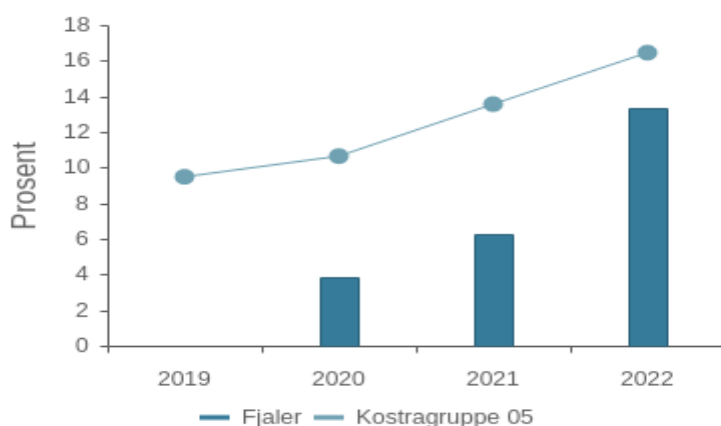
Når det gjeld målsetjinga til Fjaler kommune er ei gjeldsgrad på 130% langt over det som er anbefalt, men vi har ei veldig høg lånegjeld, difor er målsetjinga sett reelt høgt, men er basert på det vi meiner er realistisk. Det vil sei at vi i planperioden ikkje bør ha netto auke i lånegjelda til kommunen. Årsaka til den store reduksjonen i gjeldsgrad skuldast at dette blir målt mot driftsinntektene til kommunen. Vi vil difor få ei auke igjen i 2023 sidan det er venta eit lågare inntektsnivå. Vi må difor framleis ha ein praksis der vi ikkje lånar meir enn avdragsbelastninga i driftsrekneskapen.

4.4 Disposisjonsfond

Disposisjonsfondet syner kor mykje kommunen har sett til side, eller har til disposisjon for seinare drifts- og investeringsføremål. Disposisjonsfondet er det einaste fondet som fritt kan nyttast til dekking av utgifter i både drifts- og investeringsrekneskapen. Disposisjonsfondet er difor den delen av «reservane» som gjev det beste uttrykket for den økonomiske handlefridomen.

Kommunen bør til ei kvar tid ha ein buffer til å møte uføresette hendingar, som svikt i inntektene eller auke i utgiftene. Oppbygging av eit disposisjonsfond kan og bidra til at kommunen i større grad kan eigenfinansiere investeringane.

Saldo på disposisjonsfondet var ved utgangen av 2022 på kr 49,5 dette er ein auke frå 2021 på kr 29,7 mill

	2019	2020	2021	2022
Fjaler		3,9 %	6,3 %	13,4 %
Kostragruppe 05	9,5 %	10,6 %	13,6 %	16,5 %

Måltal på disposisjonsfond

Kommunestyret i Fjaler har vedteke eit økonomisk måltal på disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter på >8%. Dette utgjer kr 29,3 mill. Grunna dei ekstraordinære inntektene og tilbakeføringer av forskotteringar har vi i 2022 styrka disposisjonsfondet til med kr 29,7 mill i 2022. I prosent av driftsinntektene utgjer det 13,4 % ved utgangen av 2022.

4.5 Regnskapsrinsipp

Fjaler kommune sin rekneskap er ført etter dei kommunale rekneskapsprinsipp jf. Kommunelova §14 med tilhøyrande forskrift. Anordningsprinsippet gjeld i kommunal sektor og betyr at all tilgang og avgang av midlar i løpet av året skal visast i anten- drifts eller investeringsrekneskapen. Driftsrekneskapen syner driftsutgifter og inntekter i kommunen og resultatet av desse gjennom året. Investeringsrekneskapen syner kommunen sine utgifter i tilknytning til investeringar og utlån samt korleis desse er finansiert.

Driftsrekneskapen til kommunen syner årlege avskrivningar som er årlege kostnader som fylgje av forbruk av driftsmidlar

Avskrivningane påverkar kommunen sitt brutto driftsresultat, men vert nullt ut slik at netto driftsresultat er upåverka av denne kostnaden. Netto driftsresultat i kommunen er derimot belasta med den utgift som skal påverke kommunen sitt driftsresultat etter gjeldande rekneskapsreglar. Årsaka til at avskrivningane vert vist i rekneskapen er mellom anna at avgjerdstakarar og brukarar av rekneskapen skal sjå denne kostnaden presentert i rekneskapen og vurdere den høve kommunen sitt driftsresultat og avdragsutgifter

Vidare er rekneskapen ført etter bruttoprinsippet.

4.7 Hovudoversikt drift

Økonomisk oversikt § 5-6

	Rekneskap 2022	Rev. Budsj 2022	Budsjett2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter				
1 Rammetilskudd	111 216 825	127 274 000	152 347 000	147 157 899
2 Inntekts- og formuesskatt	141 951 806	105 363 000	75 910 000	82 368 913
3 Eiendomsskatt	9 340 274	9 187 000	9 187 000	6 124 279
4 Andre skatteinntekter	11 889	0	0	11 889
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	19 867 238	13 641 000	12 041 000	9 189 196
6 Overføringer og tilskudd fra andre	56 637 497	45 281 441	41 981 441	50 743 217
7 Brukerbetalinger	10 048 577	11 460 300	11 705 300	11 253 584
8 Salgs- og leieinntekter	18 085 883	16 843 525	17 043 525	16 094 647
9 Sum driftsinntekter	367 159 988	329 050 266	320 215 266	322 943 624
Driftsutgifter				
10 Lønnsutgifter	185 895 322	178 341 828	177 366 828	179 929 062
11 Sosiale utgifter	36 925 569	38 967 551	38 693 551	36 277 283
12 Kjøp av varer og tjenester	72 349 638	67 351 896	64 441 896	66 351 260
13 Overføringer og tilskudd til andre	27 705 283	23 204 641	23 084 641	26 102 962
14 Avskrivninger	19 590 597	18 019 850	18 019 850	14 159 049
15 Sum driftsutgifter	342 466 409	325 885 766	321 606 766	322 819 617
16 Brutto driftsresultat	24 693 580	3 164 500	-1 391 500	124 007
Finansinntekter				
17 Renteinntekter	2 191 766	1 351 000	877 000	907 841
18 Utbytter	6 406 819	6 406 000	6 270 000	5 578 991
20 Renteutgifter	9 366 695	8 029 000	8 029 000	5 784 639
21 Avdrag på lån	15 445 110	15 496 000	15 496 000	10 982 000
22 Netto finansutgifter	-16 213 220	-15 768 000	-16 378 000	-10 279 806
23 Motpost avskrivninger	19 590 597	18 019 851	18 019 851	14 159 049
24 Netto driftsresultat	28 070 956	5 416 351	250 351	4 003 250
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
25 Overføring til investering	594 894	410 000	0	1 455 548
26 Avsetninger til bundne driftsfond	4 332 016	913 551	913 551	3 499 517
27 Bruk av bundne driftsfond	-6 580 640	-790 200	-790 200	-8 464 144
28 Avsetninger til disposisjonsfond	29 724 686	7 207 000	127 000	7 512 329
29 Bruk av disposisjonsfond	0	-2 324 000	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	28 070 956	5 416 351	250 351	4 003 250
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

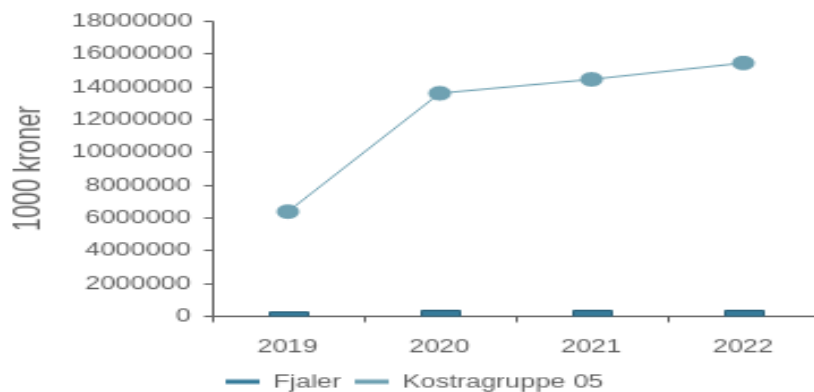
4.8 driftsinntekter

Fjaler kommune sine driftsinntekter er sett saman av

- Skatteinntekter
- Rammetilskot frå staten
- Havbruksfond
- Eigedomsskatt
- Statstilskot flyktningar
- Andre inntekter som vert inntektsført på einingane, td refusjonar, brukarbetalingar, husleigeinntekter og øyremerkte tilskot.

I 2022 var samla driftsinntekter på kr 367,2 mill dette er ein auke i høve 2021 på kr 44,2 mill.

Vi har auke på fleire inntektspostar, men den største auken finn vi på skatteinntekter. Her har vi ein auke i høve budsjett på kr 36,6 mill. Som ein konsekvens av dei høge skatteinntektene er inntektsutjamninga sin del av skatteinntektene redusert med kr 16.mill i høve budsjett.

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	311 179	326 669	334 231	375 537
Kostragruppe 05	6 344 500	13 568 029	14 417 012	15 415 573

4.9 Driftsutgifter

Fjaler kommune sine driftsutgifter (eks interne overføringer) er sett saman av

- Løn og sosiale utgifter
- Kjøp av varer og tenester
- Overføringer og tilskot til andre
- Avskrivningar

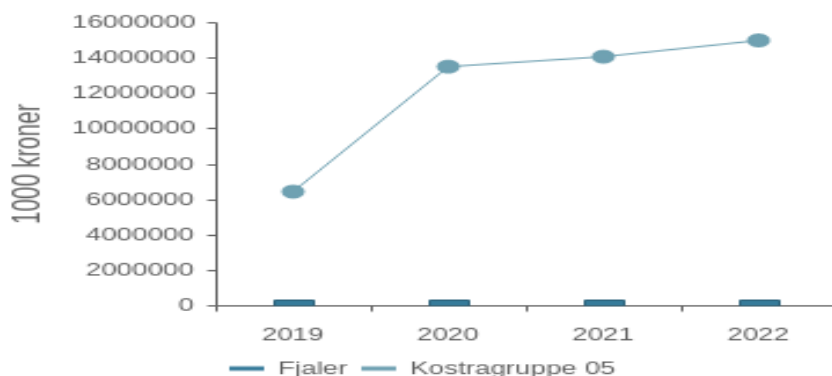
Driftsutgiftene ligg i 2022 er på kr 342,5 mill, dette er ein auke i høve 2021 på kr 19,7 mill.

Enkelt postane som auka mest var løn og sosiale utgifter på kr 6,6 mill avg avskrivningar på kr

Auke på løn og sosiale utgifter var på kr 6,6 mill. I tillegg auka avskrivningane med kr 5,4 mill. skuldast aktivering av ny skule på Dingemoen. Elles er det auke på dei fleste postar. Fjaler kommune merkar også godt den ekstraordinære kostnadsauken som har vore på varer og tenester.

Avviket på løn må sjåast i samanheng med inntektsposten på refusjon sjuke- og fødselsløn. Her har vi eit avvik i høve budsjett på kr 9,6 mill. Det reelle resultatet på løn blir difor – kr3 mill. Det vil sei at vi

Samla sett har eit mindreforbruk målt mot budsjett. Vi har i 2022 hatt høg turnover og eit veldig høgt sjukefråver, vi ser at vi ikkje alltid klarer å skaffe vikarar når tilsette er sjuke. I tillegg har vi innfor nokre områder ikkje klart å rekruttere kvalifisert arbeidskraft.

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	321 408	333 926	334 441	351 373
Kostragruppe 05	6 414 271	13 480 949	14 044 694	14 962 017

4.10 Finanstransaksjonar

Finansinntekter

Finansinntektene er sett saman av renteinntekter, utbyte og eigaruttak, gevinst ved sal av finansielle omløpsmidlar samt mottekne avdrag på utlån.

Samla finansinntekter i 2022 er på kr 8,6 mill mot 6,5 mill i 2021. Av dette er :

- Utbyte Eviny kr 5,55 mill
- Utbyte Sog og Fjordane Holding as (SFE) kr 0,86mill
- Renteinntekter på bankinnskott i sparebanken Sogn og Fjordane kr 2,19 mill

Det har vore auke på inntektspotane i 2022 samanlikna med 2022

Det ordinære utbytet i 2022 frå Eviny (tidlegare BKK) ligg på eit vesentleg høgare nivå enn utbyte vi tidlegare mottok frå Sunnfjord Energi og har auka årleg etter fusjonen. I tillegg får vi no utbyte frå SFE etter at fylkeskommunen overførte sine aksjar til kommunane i gamle Sogn og Fjordane. Renteinntektene er meir enn dobla samanlikna med nivået i 2021 – Det heng saman med renteauken i 2022.

Finansutgifter

Finansutgiftene er sett saman av renteutgifter, provisjonar og andre utgifter knytt til kommunen si låneportefølje.

Renteutgifter knytt til kommunen si låneportefølje utgjorde i 2021 kr 9,36 mill, dette er ein auke i høve 2021 på kr 3,5 mill. Dette er ein konsekvens av auka lånegjeld og auka rentenivå.

Avdrag på kommunen si låneportefølje utgjorde i 2021 kr 15,4mill., ein auke i høve 2021 på kr 4,4 mill. Dette skuldast i all hovudsak avdragsbelastning knytt til Dingemoen skule.

4.11 Gjeld og utlån

Den langsiktige gjelda til ekskl. pensjonsforpliktingar har auka med kr 24,45 frå 2021-2022.

Lånegjelda er ved utgangen av 2022 på kr 493,17 mill

Det er i løpet av 2022 betalt kr 15,4 mill i ordinære avdrag på kommunen si lånemasse og kr 0,66 mill i avdrag på Husbanklån til vidare utlån.

Fjaler kommune hadde ved utgangen av 2021 fastrente på 34,3 % av låneportefølja.

Ved utgangen av året var gjennomsnittrenta i porteføljen 2,39%.

Referanserenta låg på 3,92% medan 3 mnd Nibor var 2,26%.

Portefølja sin durasjon var ved utgangen av 2022 på 1,1 år

Instrument	Volum	Forfall	Renter	% av porteføljen
Sparebank1 Markets sertifikat	85 012	2023	3,80 %	17,24 %
DNB sertifikat	67 859	2023	3,86 %	13,76 %
DNB sertifikat	100 000	2023	1,39 %	20,28 %
Kommunalbanken flyt	63 815	2023	3,57 %	12,94 %
Kommunalbanken fast rente	60 722	2024	2,19 %	12,31 %
Kommunalbanken fast rente	108 346	2026	1,61 %	21,97 %
Husbanken 1	113	2029	1,73 %	0,02 %
Husbanken 2	0	2022	1,73 %	0,00 %
Husbanken 3	437	2029	1,73 %	0,09 %
Husbanken 4	500	2030	1,73 %	0,10 %
Husbanken 5	750	2030	1,73 %	0,15 %
Husbanken 6	1 548	2032	1,73 %	0,31 %
Husbanken 7	1 473	2035	1,73 %	0,30 %
Husbanken 8	2 595	2039	1,73 %	0,53 %
Sum låneportefølje	493 170		2,59	100,00 %

Totalt disponerte ubrukte lånemidler ved utgangen av året er på kr 15,7, dette er ein reduksjon i høve 2021 på kr 10,6 mill.

4.12 Investering

Bevilgningsoversikt investering

	Regnskap 2022	Justert Budsj 2022	Budsjett 2022	Regnskap 2021
Bevilgningsoversikt - invest. (regnskap)				
1 Investeringer i varige driftsmidler	62 662 471	95 296 132	38 670 000	108 042 644
2 Tilskudd til andres investeringer	1 571 250	1 360 000	300 000	1 320 000
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	721 707	620 000	620 000	988 480
4 Utlån av egne midler	400 000	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	65 355 428	97 276 132	39 590 000	110 351 124
7 Kompensasjon for merverdiavgift	7 975 139	13 646 384	5 435 000	18 637 521
8 Tilskudd fra andre	4 971 047	300 000	300 000	9 523 209
9 Salg av varige driftsmidler	1 104 051	0	0	1 070 000
10 Salg av finansielle anleggsmidler	3 881 606	6 500 000	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
13 Bruk av lån	51 113 209	67 038 630	33 855 000	79 649 484
14 Sum investeringsinntekter	69 045 052	87 485 014	39 590 000	108 880 213
15 Videreutlån	0	0	0	0
16 Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0
17 Avdrag på lån til videreutlån	657 158	0	0	660 268
18 Mottatte avdrag på videreutlån	317 811	0	0	322 699
19 Netto utgifter videreutlån	339 347	0	0	337 569
20 Overføring fra drift	-594 894	-410 000	0	-1 455 548
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
22 Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	-20 000
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	4 066 500	0	0	805 548
24 Bruk av ubundet investeringsfond	-121 329	-9 381 118	0	-1 138 480
25 Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	3 350 277	-9 791 118	0	-1 808 480
27 Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0

5 Årsmelding frå Sektorane

5.1 Oppvekst

1 Om Sektoren

Eining	Leiar	Om eininga	Årsverk	Barn/elev
Oppvekst og integrering Administrasjon	Ingvard Flekke	Hafs oppvekst HTV	2,4*	36 vaksne 41 barn
Dingemoen skule 1-7 8-10 Vaksenopplæring	Eli-Terese Sande,		44,5	178 76 Ca 30
Flekke skule og barnehage	Magnhild Hoddevik		Skule; 7,8 lærer +1,5 fagarb. B.hage; 3 lærer, 4,6 fagarb.	41 elev 28 barn
Våge skule og barnehage	Gøril Fristad			45 elev 20 barn
Yksnebjør barnehage	Turid Straume,		15	61 barn
PPT	Berit Bjørnsen,	Felleskontor for 5 kommunar.	7	
Hyllestad og Fjaler kulturskule	Mats Willemoes Systaddal	Felles leing med Askvoll	7	266 elevplassar
Integreringstenesta	Florence Hamper, koordinator Elid M. Haaland, konsulent			
Elvetun barnehage (privat)	Anny Holm, styrar og barnehageeigar	Fjaler kommune er barnehagemyndigheit		39 barn

*Hafs oppvekst, ingen stilling frå 2023.

2 Økonomi

	2021	2022
Rekneskap	75 247	77 825
Budsjett	74 909	77 050
Avvik	338	775

Største avviket har er på Yksnebjør barnehage med ca 1 100 000. Vikarutgiftene er ca 500 000,- meir enn budsjettet. Barnehagen har òg budsjettet med større inntekter enn det som var reelt. Noko vi dessverre ikkje greidde å fange opp.

Flekke skule og barnehage har eit overforbruk på ca 300 000,- . I hovudsak er dette på vikarar i barnehagedelen

Kulturskulen i Hyllestad og Fjaler hadde i 2022 eit overforbruk på om lag 70 000 kr. Grunnen er misforståing kring pensjonssføring og tilbakebetaling kring dette.

Dei andre einingane har eit forbruk litt under budsjett. På nokre av einingane har vi bruk tidlegare avsette fondsmidlar for å komme inn på budsjett.

3 Arbeidsgjevar

3.1 Årsverk

Sjå punkt 1

3.2 Sjukefråvær

Sjukefråvær 2022

Arbeidsstad	Totalt fråvær	Eigenmeldt	Legemeldt 1-16 dagar	Legemeldt 17-56 dagar	Legemeldt > 57 dagar
Oppvekst	8,26 %	2,20 %	1,00 %	0,96 %	4,11 %
Fjaler kommune 2022	9,41 %	1,86 %	0,99 %	1,26 %	5,30 %

Sjukefråvær 2021

Arbeidsstad	Totalt fråvær	Eigenmeldt	Legemeldt 1-16 dagar	Legemeldt 17-56 dagar	Legemeldt > 57 dagar
Oppvekst	7,46 %	1,16 %	0,51 %	1,05 %	4,74 %
Fjaler kommune 2021	7,15 %	1,15 %	0,49 %	1,34 %	4,17 %

Vi har ei negativ utvikling i høve sjukefråvær frå året før. Særleg på eigenmeldt er det ein stor auke. Mange virussjukdomar etter nedstenginga trur vi er litt av grunnen. Vi er fornøgde med at legemeldt ut over 17. dagar har vore nokolunde stabilt. Sett opp mot resten av kommunen og tal for landet, så ligg vi litt under på totalt fråvær. Vi har størst fråvær i 2 av barnehagane våre, men også 2 av skulane ligg høgt.

4. Tenestene

Alle skulane og barnehagane har vore med på Inkluderande barnehage- og skulemiljø. Eit prosjekt som har vore over 2 år, men som aldri vert avslutta, då dette kanskje er det aller viktigaste vi arbeider med for å få til trivsel og læring.

Elevundersøkinga vert gjennomført med elevar frå 5. – 10. trinn. Dette har tidlegare vore eit godt verktøy for den enkelte skule. No har det blitt mykje strengare «prikkereglar» knytt til personvern, som gjer at det for skulane våre er vanskeleg å arbeide vidare med det lokalt. På Dingemoen kan vi lese litt meir, men der og har det blitt vanskelegare å arbeide med rapportane.

Nasjonale prøver i 5. trinn viser at vi i Lesing og engelsk ligg under nasjonalt nivå. Dette har vore ein trend over fleire år. Der ynskjer vi ikkje å vere. I rekning ligg vi på nasjonalt nivå, men tidlegare har vi oftast lege over der.

På 8. og 9. trinn ligg vi på tilnærma nasjonalt nivå i alle faga, så fram til no har vi greidd å «hente oss inn».

Integreringstenesta har dette året jobba med mange store saker. Saker om familiesameining, personar med helseproblematikk, store busettingstal, finne husvære. Det har vore mykje fokus på flyktningar frå Ukraina med tanke på situasjonen vi er i per i dag. Fjaler kommune har fått anmodning om personar frå Ukraina, men også overføringsflyktningar samstundes. Det er ikkje alle kommunar som har hatt blanding av personar med kollektiv beskyttelse og overføringsflyktningar, noko som vi synast har vore utfordrande til tider med tanke på oppfølging. Vi hadde brukarundersøking i haust på vaksenopplæringa gjennom IMDi si nasjonale brukarundersøking. Her var resultata positive og dei viser at dei som vert busette i Fjaler er fornøgde med tilbodet og oppfølginga dei får her hos oss.

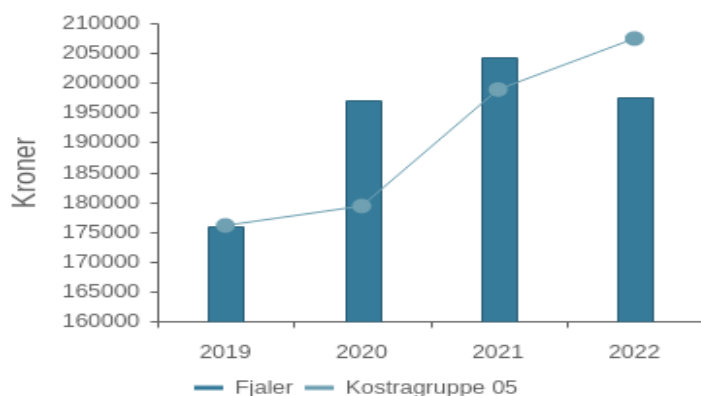
5 Kostra

Barnehage

	Fjaler 2021	Fjaler 2022	Kostragruppe 05
Prioritet			
Barnehage brutto driftsutgifter beløp pr innb. (kr) **)	11 769	12 298	12 275
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager (B) **)	204 269	197 492	207 405
Produktivitet			
Andel årsverk barne- og ungdomsfagarbeider	34,5 %	41,3 %	28,5 %
Kvalitet			
Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)	8,4	7,6	7,6
Økonomi			
Korrigerte brutto driftsutgifter per innbygger, Barnehage	8 249	8 412	9 211

***) Talla er justert for ulikt utgiftsbehov

Prioritet - Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager (B)

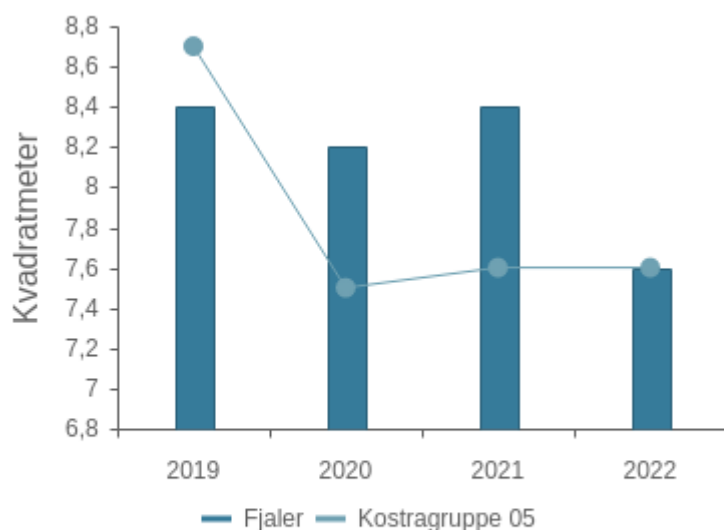

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	175 902	197 023	204 269	197 492
Kostragruppe 05	176 037	179 306	198 855	207 405

***) Graf er justert med utgiftsbehov

Vi ligg godt under kostragruppa. Har gått ned siste året. Hovudforklaringa på dette er barnetalet og at avdelingane har vore tilnærma fulle, og så i dei minste barnehagane.

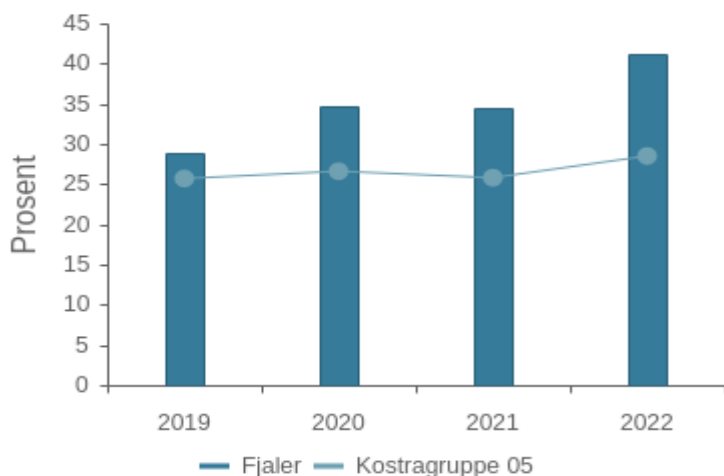
Kvalitet - Leke og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	8,4	8,2	8,4	7,6
Kostragruppe 05	8,7	7,5	7,6	7,6

På nivå med kostragruppa, medan vi tidlagare har hatt god plass. Heng saman med auka barnetal og fulle avdelingar.

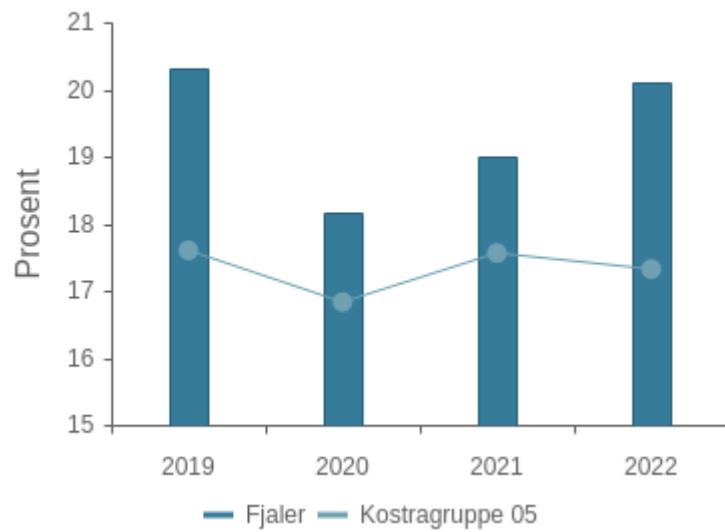
Produktivitet - Andel årsverk barne- og ungdomsfagarbeider

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	28,8 %	34,7 %	34,5 %	41,3 %
Kostragruppe 05	25,7 %	26,6 %	25,8 %	28,5 %

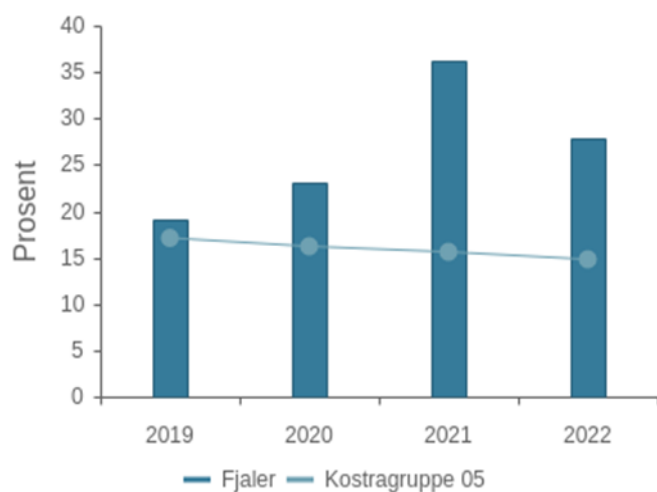
Viser at vi har stor grad av fagpersonell i barnehagane. Vi ligg langt over kostragruppa. Mange tek fagarbeidarutdanning i vaksen alder

Prioritet - Netto driftsutgifter i prosent 202 grunnskole (B)

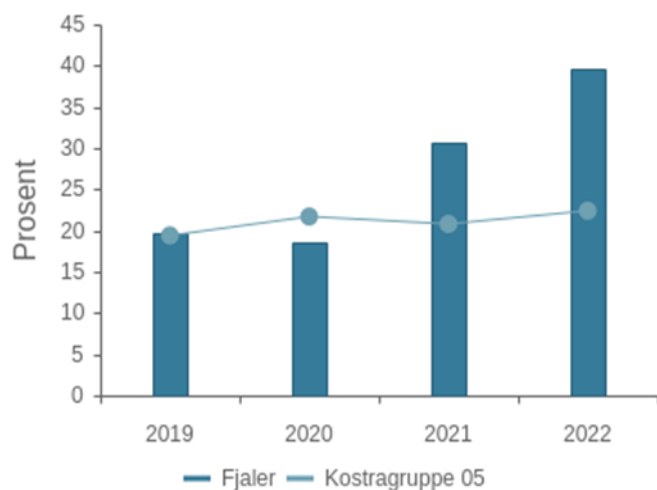
Vi ligg over kostragruppa i netto driftsutgifter. Lærartettleiken har auka. Nokre små klassar merkast på statistikken. Spesialundervisninga ligg og høgt. Det er sett inn mykje ressursar i tilrettelagt undervisning. Vi ser har at behovet har auka siste åra. Der ligg vi vesentleg over kostragruppa. Sjå neste grafar. Dette er tal vi må sjå på.

Dekningsgrad - 1.-4. trinn Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt (prosent)

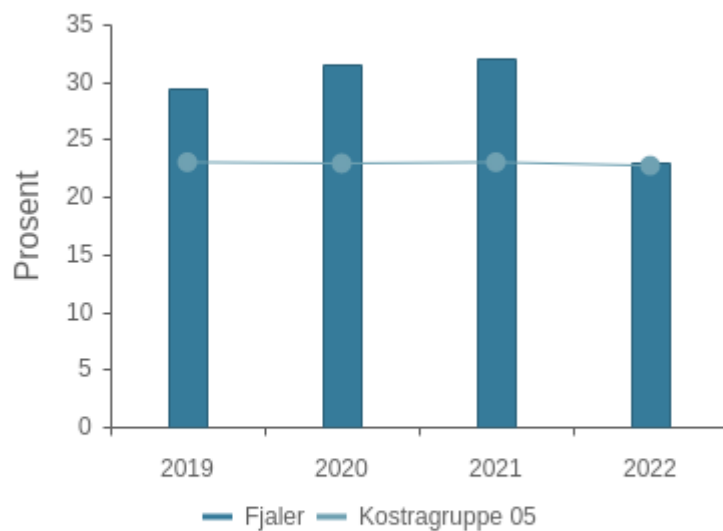

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	19,2 %	23,0 %	36,2 %	27,8 %
Kostragruppe 05	17,1 %	16,2 %	15,6 %	14,8 %

Dekningsgrad - 5.-7. trinn Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt (prosent)

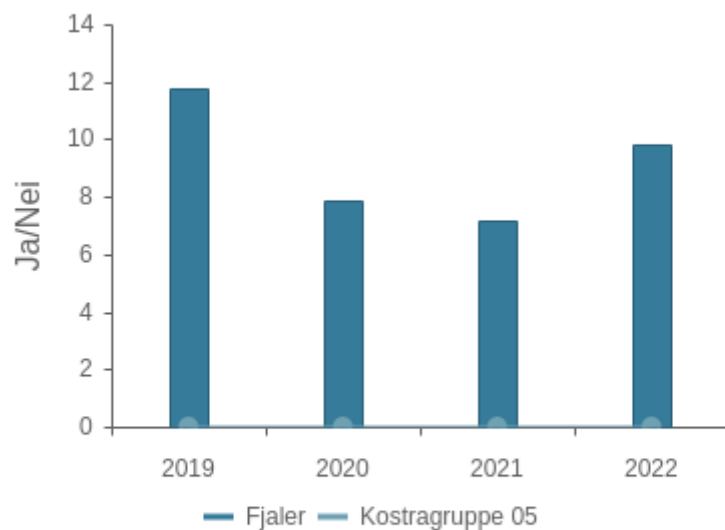

Dekningsgrad - 8.-10. trinn Andel timer spesialundervisning av all lærertimer totalt (prosent)

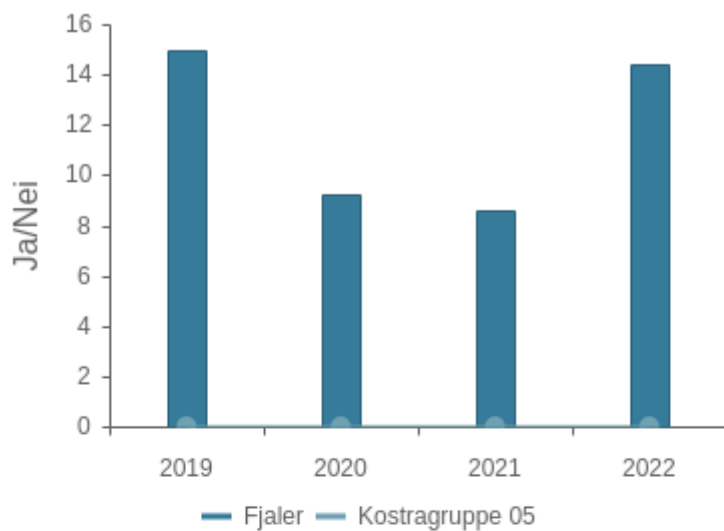
	2019	2020	2021	2022
Fjaler	29,5 %	31,5 %	32,1 %	22,9 %
Kostragruppe 05	23,0 %	22,9 %	23,0 %	22,7 %

Kvalitet - Lærertetthet 1.-4. trinn

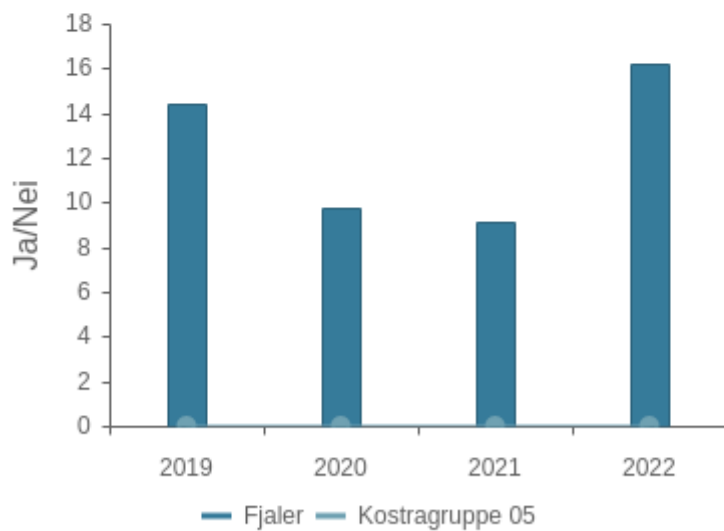
	2019	2020	2021	2022
Fjaler	11,8	7,9	7,2	9,8
Kostragruppe 05	11,8	7,9	7,2	9,8

Kvalitet - Lærertetthet 5.-7. trinn

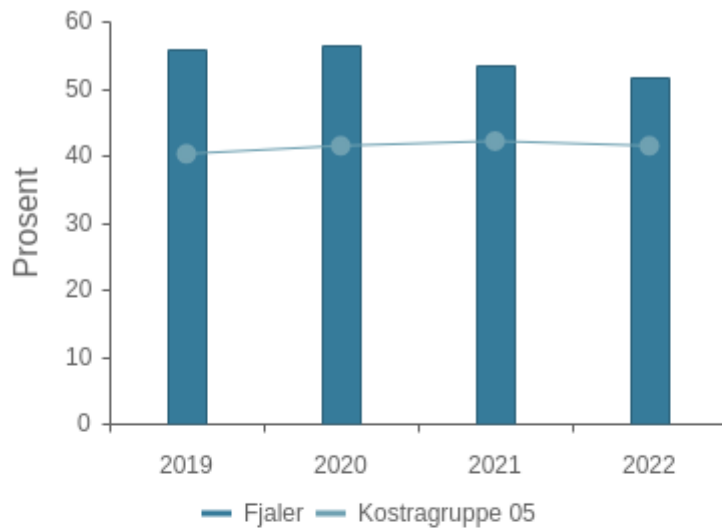
	2019	2020	2021	2022
Fjaler	15,0	9,2	8,6	14,4
Kostragruppe 05				

Kvalitet - Lærertetthet 8.-10. trinn

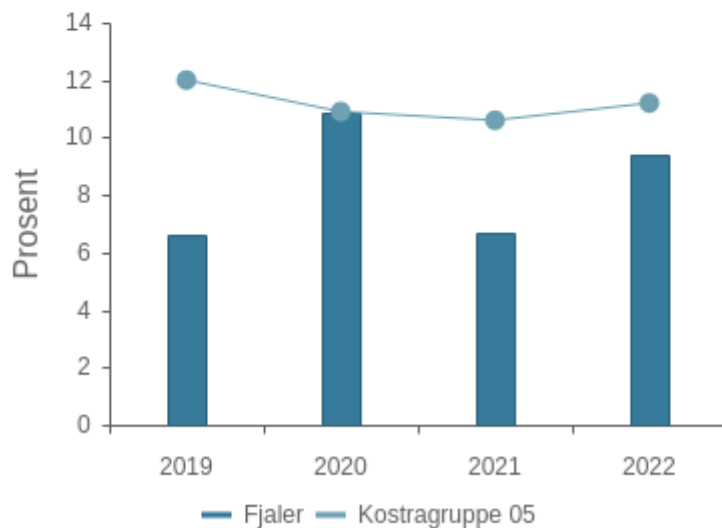
	2019	2020	2021	2022
Fjaler	14,4	9,8	9,1	16,2
Kostragruppe 05				

▲ Andre nøkkeltal - Andel lærere som er 40 år og yngre

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	55,7 %	56,3 %	53,3 %	51,6 %
Kostragruppe 05	40,2 %	41,4 %	42,1 %	41,4 %

Andre nøkkeltal - Andel lærere som er 60 år og eldre

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	6,6 %	10,9 %	6,7 %	9,4 %
Kostragruppe 05	12,0 %	10,9 %	10,6 %	11,2 %

Når det gjeld alderssammansetjing, så er det enno positive tal. Vi har forholdsvis mange lærarar under 40, og ikkje så mange over 60 år. Det vil ikkje bli så mange som går av med pensjon dei næraste åra.

7 Utfordringar framover

Kulturskulen sel tjenester til kostpris til Askvoll kommune (ca 75%), Eikelund (ca 15%), Fjaler sjukeheim (ca 15%), Våge skule (ca 20%) og Hyllestad skule (ca 40%).

Kulturskulen tilbyr dirigent i to skulekorps og 4 kor i Hyllestad og Fjaler. Eit av desse kora er eit gratistilbod for 2.klasse i SFO-tid. Vi har også ansvar for UKM- ung kultur møtes.

I 2022 har kulturskulen i tillegg hatt eit teatersamarbeid med Dale Ungdomslag og Jakob S ande-Senteret. Her har kulturskulen hyra inn regissør Torkil Sandsund i om lag 20% stilling.

Kulturskulen er eit viktig ressurscenter i kommunen og stiller med både innslag og teknisk utstyr på ulike kommunale arrangement. Kulturskulen er også samarbeidspart for andre relevante kulturskaparar i vårt område.

PPT

- Aukande tilviste saker som er større og meir komplekse
- Auka tal systemsakar til dømes klasseleiing, større åtferdsutfordringar i barnehagar og skule
- PPT skal overta fleire oppgåver som Statped har innan 2025. Statped vil etter den tid kun yte tenester på spesifikke områder og der det er behov for spisskompetanse. Dette inneber at kommunane har nødvendig kompetanse i barnehagar, skular, PPT, skulehelsetenesta m.m.

Våge skule og barnehage

For Våge skule og barnehage har 2022 vore prega av å ta opp att tradisjonar ein måtte legge på is under koronarestriksjonar.

På skulen har vi hatt mange felles arrangement for elevane på tvers av 1.-10. trinn; som leseveke, skidag, påskelunsj, idrettsdag, friluftsseke og eit omfattande program rundt julefeiring i desember. Den nye klatreparken har vore svært mykje brukt, og elevane har hatt mykje undervisning utandørs.

I barnehagen har vi hatt felles påskelunsj, 17.-mai feiring, sommeravslutning og julebord.

Frå 1. august vart barnehagen og skulen felles eining, og vi har lagt vekt på legge til rette for at både barn og vaksne skulle bli betre kjende. Vi jobbar for gode overgangar, og har tru på at nærleiken mellom barnehage og skule gjer overgangane tryggare. Barna i skulen og barnehagen har møtt kvarandre mellom anna gjennom kunstutstilling, høgtlesing, Luciatog og julebakst.

Foreldra viste stort engasjement under dugnad og idrettsdag, og vi har samla både barnehagen og skulen til felles juletreffest. Våge grendelag har gjennom spleiselag med andre lokale lag og organisasjonar fått til ei ordning med skulefrukt tre gonger i veka. Vi er svært takksame for dette initiativet.

Barnehagen står framleis fram som ny, men det vert arbeida med å få på plass avtalar på vedlikehald. På skulen verkar det no som vi endeleg har fått kontroll på ei langvarig utfordring med kloakkluft.

Det har vore mykje sjukefråvær heile året, både i skulen og barnehagen, og i periodar har det vore vanskeleg å rekruttere vikarar både ved dagsfråvær og for lengre periodar.

Dingemoen skule

Det har gått mykje tid til arbeid med MTM (medarbeidarundersøking) og ROS-analyse etter tilsynet frå arbeidstilsynet. I tillegg jobbar vi med å utarbeide gode fagplanar i alle fag for å sikre god og kontinuerleg opplæring frå 1. – 10. klasse. Resultatet på dei nasjonale prøvene fortel oss at vi må sjå på korleis vi driv med leseopplæring, då resultatet over fleire år har vore svakare enn vi skulle ynskje. Det er eit arbeid som inngår i arbeidet med gode fagplanar. Likeins resultat på engelsk. Vi har fått

auka kompetanse gjennom dei siste åra, og vi kjøpte nye lærebøker oppdatert etter LK20. Det vil naturlegvis gå nokre år før vi ser resultatet av dette, men vi har tru på at det vil ha ein viss effekt. På elevundersøkinga scorar vi jamt over både Vestland og landssnitt på dei fleste parameter «Prikkreglane» på elevundersøkinga gjer til at statistikken på mobbing gir oss lite og ingenting, men det er likevel ein indikator på at det føregår i veldig liten grad. Skulemiljø er noko vi har eit særskilt fokus på og vi jobbar kontinuerleg med nullvisjonen på alle klassesteg. Vi nyttar opplegget «Ingen utanfor» frå Redd barna i dette arbeidet

Flekk skule og barnehage

I Flekke skule- og barnehage vart 2022 prega av plassmangel grunna auka barnetal og gammalt bygg. Situasjonen har vore svært krevjande, særleg i periodar med mykje dårleg vêr. Dette vert ei stor utfordring både i barnehage- og skuledelen framover.

Vi har godt samarbeid med grendelaget, og fekk støtte frå dei til å kjøpe nytt dissesativ på skulen. Dette var ei kjærkomen oppgradering på alle måtar. Vi hadde også ein vellukka foreldredugnad, der vi fekk friska oppatt maling og gjort småreparasjonar på uteområdet. Bruk av løyvingane til uteområde for barnehagen og skulen er sett på vent til det er avklart kva som skjer med bygget. I etterkant av koronatiltaka har vi teke oppatt samarbeidet mellom barnehagen og skulen både innandørs og ute, til stor glede for både barn, foreldre og tilsette. Vi arbeider mykje med overgangar, og med inkluderande barnehage- og skulemiljø, og samarbeid er ein viktig nøkkel her. Det er vanskeleg å rekruttere vikarar både ved dagsfråvær og for lengre periodar.

Yksnebjør barnehage

Vi har streva med å ha nok personale gjennom heile året. Dels grunna høgt sjukefråvær. Dette får naturleg nok litt ut over kvaliteten på det pedagogiske opplegget, trass i at vi gjer alt vi kan for å få inn vikarar, og at vi har gode vikarar. Vi merkar og no at det er vanskeleg å rekruttere pedagogisk personale, der har vi vore mykje skåna tidlegare. Dette siste er kanskje den største utfordringa framover. Greier vi å setje inn ekstra styrke tidleg på barn som treng noko ekstra, så vil det kunne vere ei god investering for seinare.

Integreringstenesta

Utfordringane vi ser framover er mellom anna usikkerheit med oppstart av barn i skule. Barna skal ha oppstart mellom 1 (overføringsflyktn.) til 3 (Ukraina-flyktn.) månadar etter busetting. Det kan vere vanskeleg å nå dette. Tidleg skulestart gjer det enklare for arbeidet vårt og gir ein god start for barn og føresette. Dette kan vere barn med lite tidlegare skulegang og for skulane kan det vere krevjande å ta i mot, særleg inne i skuleåret. Litt det same ser vi i barnehage. Barna vil i starten ha behov for ekstra oppfølging og støtte. Midt inne i eit barnehageår er det utfordrande å få tilsett personale. Vi treng fleire eigna husvære i kommunen som vi kan busette flyktningar i. I tillegg har husleigeprisane auka, og det gjer det vanskeleg i høve økonomi. Ein stor del av inntektene dei har går då til husleige og straum.

Andre utfordringar er at vi er same tal tilsette no, som før Ukraina-krigen. Dette med ein auke på ca 30 flyktningar i 2022. Busetjing er krevjande m.o.t. tid, oppfølging og ressursar, kanskje mest i høve det administrative som skal gjerast. Målet er å få alle tidlegast mogleg ut i utdanning eller arbeid. God oppfølging gjer at det målet vil vere lettare å nå.

5.2 Helse og omsorg

1 Om sektoren

Helse og omsorg er delt inn i sju einingar: Tenestekontor/fellesteneste, heimetenester, sjukeheim, miljøteneste, helsetenester, HAFS barnevern-teneste og NAV. I tillegg ligg utgifter til kjøp av VTA plasser hos Vevang dagsenter. Vi har og interkommunal legevakt og krisesenter.

Alle leiarane rapporterer til kommunalsjef helse og omsorg.

2 Økonomi

	2021	2022
Rekneskap	114 532	115 381
Budsjett	113 432	116 591
Avvik	1 109	-1 211

Tal frå rekneskapen viser eit underforbruk på 1 211 000 kroner, dette er 1,04 % avvik.

Einingane har hatt stort fokus på økonomistyring gjennom heile året og leiarane har teke eit stor ansvar for å redusere utgiftene.

På nokon kontoar er det overforbruk (løn til legar, vaksiner, oppretting av kontor til tilsynslege, auka omsorgsstønad, m.m).

Særleg sjukeheimen har underforbruk grunna mindre tal pasientar enn forventa, og dei har tilpassa bemanninga etter behovet.

Fleire einingar har delt på ressursar og dette fører til reduserte utgifter.

3 Arbeidsgjevar

3.1 Årsverk

Eining	Årsverk	
	2022	2021
Fellesteneste	16 årsverk	20,50 årsverk
Heimeteneste	19,71 årsverk	20,8 årsverk
Sjukeheim	39,91 årsverk	39,91 årsverk
Miljøteneste	26,9 årsverk	26,1 årsverk
Helseteneste		
Psykisk helse	4,75 årsverk	4,75 årsverk
Helsestasjon	3,3 årsverk	3,3 årsverk
Legekontor	5 årsverk	5 årsverk
Fysio – ergoterapi	5 årsverk	5 årsverk
Barnevernteneste	9 årsverk	8,5 årsverk
NAV Fjaler	3 kommunale årsverk. 2 faste stillingar, 1 sjukevikar	3 kommunale årsverk. 2 faste stillingar, 1 midlertidig/vikar

Alderssamansetninga er høg, særleg blant helsefagarbeidarar. Det er eit pågåande arbeid med kompetanse- og rekrutteringsplan for helse- og omsorg. Det vert også jobba med kompetansepakkar i KS læring for å sikre kvalitet i opplæringa til nytilsette, og ein har også stort fokus på kvalitetsarbeid gjennom rutinar og prosedyrar.

Fellestenestene har reduksjon i årsverk grunna at vi har delt på leiarressursar dette året, samt at eit BPA er overført til miljøtenesta.

Miljøtenesta har auke i årsverk grunna at brukarar frå både heimeteneste og fellestenesta er overført der.

Heimetenesta har reduksjon grunna overføring av brukar til miljøtenesta.

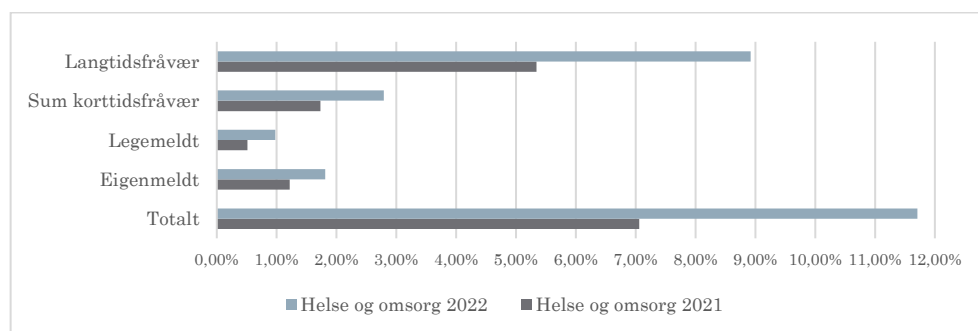
HAFS Barnevernstenesta har ei auke på 0,5 årsverk då dette var naudsynt for å behalde tilsette og redusere sjukefråværet.

3.2 Sjukefråvær

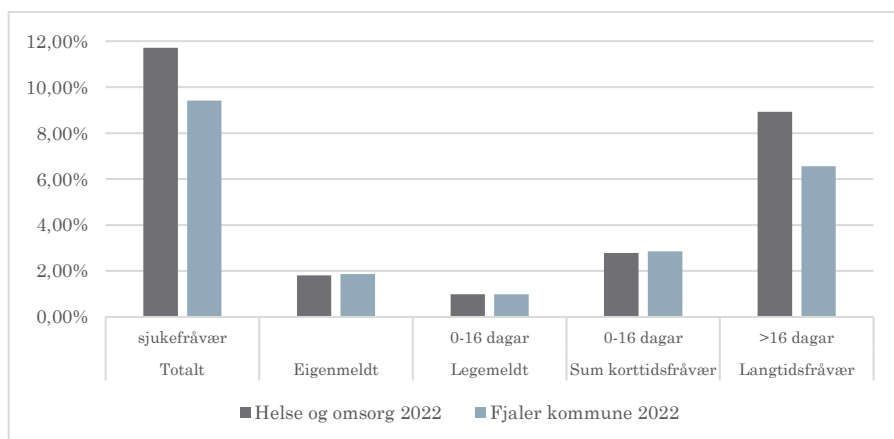
	Totalt sjukefråvær	Eigenmeldt	Legemeldt 0-16 dagar	Sum korttidsfråvær 0-16 dagar	Langtidsfråvær >16 dagar
Helse og omsorg 2020	7,03 %	1,45 %	0,66 %	2,11 %	5,13 %
Helse og omsorg 2021	7,06 %	1,22 %	0,51 %	1,73 %	5,34 %
Fjaler kommune 2021	7,15 %	1,15 %	0,49 %	1,64 %	5,51 %
Helse og omsorg 2022	11,71%	1,81 %	0,98 %	2,79 %	8,92 %
Fjaler kommune 2022	9,41 %	1,86 %	0,99 %	2,85 %	6,56 %

Sjukefråværet for helse og omsorg har ei stor auke samanlikna med fjoråret. Særskilt langtidsfråværet har auka. Einingane har kartlagt årsak til sjukefråvær. Dette er ulikt frå eining til eining. Hovudinntrykket er at korona pandemien har ført til at mange tilsette er meir slitne enn før pandemien.

Sjukefråvær 2022 sett opp mot sjukefråvær 2021 for helse og omsorg:

Sjukefråvær helse og omsorg samanlikna med sjukefråvær Fjaler kommune:

3.3 Medarbeidarundersøking – 10 faktor

Einingane i helse og omsorg jobbar med oppfølging av medarbeidarundersøkinga 10-faktor. Dei ulike tenestene har valt innsatsområde ut frå kva dei meiner er viktigast å jobbe med på tenestestaden. Døme på valde faktorar er meistringsorientert leiing, autonomi, rolleklarheit og fleksibilitetsvilje. Arbeidet med 10-faktor skal danne grunnlag for utvikling på tre nivå:

- Leiarutvikling
- Medarbeidarutvikling
- Organisasjonsutvikling

Så langt i arbeidet kan ein sjå at involvering og refleksjon skapar bevisstheit kring eiga rolle og ansvar, og har positiv innverknad på utviklings- og endringsarbeid. Det skapast sterkare fellesskap når det vert jobba med ulike tema og forbetningsområde. Det gir og ein gevinst i høve sterkare tverrfagleg samhandling og forståing for felles utfordringar.

4. Tenestene

Viktige tiltak som er gjennomført i tenestene 2022:

Helse og omsorg	
Arbeid med reforma Leve heile livet	Folkemøte i oktober 2022 var oppstart på høyringsprosess i høve handlingsplan for reforma Leve Heile Livet. Det vart motteke høyringsinnspel og det vart jobba med ferdigstilling av handlingsplanen. Helse og omsorg deltek i arbeidsgruppe Aldersvenlege lokalsamfunn.
Økoråd	NAV Fjaler har tatt i bruk fagprogrammet Økoråd for økonomisk rettleiing, arbeid med gjeldsproblematikk for å profesjonalisere tenesta og effektivisere arbeidet.
Responscenterløysing-velferdsteknologi	I 2022 har vi vidareført arbeidet med ny responscenterløysing, og har m.a. teke i bruk ny teknologi i form av mobil tryggleiksalarm/GPS. Vi har også teke i bruk ny portal for medikamentbestilling, og har starta med multidoselevering, som er første steg for å ta i bruk ny elektronisk

	medisindispenser. Det er kjøpt inn spelteknologi til fysisk og kognitiv trening i avlastning og rehabilitering. Vi har gjenoppteke arbeidet i ressursgruppe for VFT og vi har 6 deltakrar på velferdsteknologiens ABC, noko som bidreg til auka kunnskap på tvers av einingane. Vi er med i nettverk gjennom e-helse Vestland og KS kommunenettverk for innføring av velferdsteknologi og digital heimeoppfølging.
Velferdsteknologi til barn og unge	Fjaler er ein av fleire spydspisskommunar i e-helse Vestland sitt program for Velferdsteknologi til barn, unge og vaksne med medfødde eller tidleg erverva funksjonsnedsetting. Programmet er ein del av Nasjonalt velferdsteknologiprogram NVP, med varigheit ut 2024.
Kompetanseheving	Miljøtenesta har samarbeida tett med vaksenhabiliteringa i spesialisthelsetenesta for kompetanseheving innan bruk av tvang og makt, miljøarbeid og aldring hjå personar med utviklingshemming. Komprimert: Held fram med totalt 4 ordinære lærlingar innan helsearbeidarfaget. Framhald av utdanning av assistentar til helsefagarbeidarar. Utdanning via Aldring og helse eller som privatist (tils 4). Ulike typar ABC-kompetanseheving.
Rehabilitering og habilitering	I helsestrategiplanen er rehabilitering og habilitering nokre av dei viktigaste prioriteringsområda for at innbyggjarane skal få bu heime lengst mogleg.
Oppvekstreforma – førebyggjande plan for barn og unge	Det har vore mykje fokus på oppvekstreforma som tredde i kraft i 2022. I korte trekk skal denne reforma bidra til at kommunane får meir ansvar (økonomisk og fagleg) for barnevern, tverrfagleg samarbeid og tidleg innsats for barn og unge. Tett samarbeid i HAFS- kommunane og lage ein plan for å innføre reforma. Denne planen skal handsamast politisk.
Nettverk på tvers av kommunegrense	Kommunalsjef nettverk, Samhandling innan dei ulike NAV kontora, HAFS barnevern.
Samhandling mellom kommunen og spesialisthelsetenesta	Tenestesamhandling mellom Helse Førde og NAV-region Sunnfjord. Arbeid med helsefellesskap, gode pasientforløp og evaluering av samhandlingsavtaler.
Handlingsplan for sjølvmoordsførebyggjande arbeid	Kommunen har gjennomført vedtekne tiltak og fått auka kompetansen hjå fleire tilsette.
Multidose	Gjennomført planarbeid for multidose hausten 2022, første levering januar 2023 på delar av heimetenesta sine brukara.

Heimetenesta:

	2022	2021
Helsehjelp i heimen	150 brukara	143 brukara
Praktisk bistand	60 brukara	59 brukarar
Dagopphald	22	19
Omsorgsbustader	21 bustadar, alle i bruk	21 bustader, alle i bruk
Dosetter	80	81

Heimetenesta har auka i tal brukarar med helsehjelp i heimen, dette i tråd med helsestrategiplanen. Brukarane som bur heime treng tettare oppfølging grunna sjukdom/funksjonsnedsetting.

Vi har hatt fokus på korttidsopphald/rehabiliteringsopphald på sjukeheimen, dette med godt resultat, brukarane klarer seg lengre heime.

Sjukeheim:

	Fjaler 2022	Fjaler 2021	Kostra 2022	Landet utan Oslo 2022
Brutto driftsutgifter per sjukeheims plass	995 683	1 092 077	1 335 963	1 532 487

Fjaler kommune har redusert driftsutgiftene mykje frå førre år, dette er grunna redusert tal pasientar og bemanning. Samanlikna med både kostragruppa og landet har vi svært låge kostnader pr sjukeheims plass.

Fjaler sjukeheim har 35 pasientrom, og i tillegg 5 rehabiliteringshyblar.

Dekningsgrad	2021 (36 rom)	2020 (36 rom)	2019 (39 rom)	2022 (35rom)
Dekningsgrad totalt på institusjon	89,66 %	95,8 %	92,6 %	80,4%
Dekningsgrad totalt på institusjon + rehab.hybler	84,70 %	85,3%	79,8%	80,9 %
Avlastningsdøgn				562 døgn
Korttidsopphald	50 opphald (Av desse var 30 rehabiliterings-opphald)	33 opphald (Av desse var 27 rehabiliterings-opphald)	65 opphald (Av desse var 53 rehabiliterings-opphald)	96 opphald (av desse var 68 rehabiliteringsopphald)
Fast opphald	21 brukarar	21 brukarar	21 brukarar	29 brukarar
Venteliste fast opphald	Under 5 brukarar	10 brukarar	11 brukarar	1 brukar
Overliggedøgn i spesialisthelsetenesta	1 døgn	0 døgn	0 døgn	0 døgn
Kjøp av institusjons plass i andre kommunar	0%	0 %	0 %	0%
Andel innbyggjarar 80 år og over som er	Fjaler: 10,4% Landet u/Oslo 10,8%	Fjaler: 15,2% Vestland : 12,2%		Fjaler: 10,9% Kostragruppe 05: 11,8%

bebuarar på Sjukeheim		Landet u/Oslo : 11,2%		
Middagsombering	42 innbyggjarar	35 innbyggjarar		55 innbyggjarar

Dekningsgrad på sjukeheimen er 80,4 %

Miljøteneste:

	Kommentar	2022	2021	2020	2019
	Inkl. barn/unge	48 brukarar	45 brukarar	41 brukarar	33 brukarar
Omsorgsbustad	8 husvære i bufellesskap	15 kommunale bustadar	15 kommunale bustader	15 kommunale bustader	15 kommunale bustader
Barn og unge		20 personar	17 personar	13 personar	
Støttekontakt		5 personar	7 personar har innvilga støttekont.	7 personar har innvilga støttekontakt	
Avlastingsdøgn		239	201	270 døgn	
Avlasting ettermiddag/kveld		830 timar	778 timar		
Dagsenter Vevang	Mange har redusert tilbod grunna alder	11 personar	11 personar	11 personar	12 personar
Tilsyn alle vakne timar av ein eller to tenesteytarar inkludert BPA		8 personar	8 personar	8 personar	
VTa, arbeidstilbod Vevang produksjon	Fleire har redusert tilbod grunna alder	13	13	12 personar har arbeidstilbod der	

Auke i tal brukarar. Auka behov både når det gjeld somatikk og miljøarbeid. Auke i tenester barn/unge grunna nye brukarar og endra behov hos eksisterande brukarar.

Helseteneste:

Psykisk helse	2020	2021	2022
Tal innbyggjarar med tenester frå psykisk helse	33	32	39

Tal innbyggjarar med tenester frå psykisk helse har auka.

Helsestasjon	2019	2020	2021	2022
Tal fødsjar	25	22	28	27

Tal fødsjar er stabil.

FysioErgo-tenesta	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
	1.tertial			2 tertial			3.tertial		
Tal brukarar med individuell fysio-og frisklivsoppfølging.	118(8)	146	165	172(8)	209	204	243	268	289
Tal konsultasjonar v. kurativ fysioterapi, friskliv, re- og habilitering, heimebehandling/kvar-dagsrehabilitering	738	1283	1253	1548	2408	2167	2731	3615	3120
Tal tilviste hjelpemiddelsaker	31	45	2	79	90	56	115	129	102

Tal brukarar med individuell fysio-og frisklivsoppfølging er auka, medan tal konsultasjonar v. kurativ fysioterapi, friskliv, re- og habilitering, heimebehandling/kvar-dagsrehabilitering er redusert.

Barneverntenesta:

	Fjaler 2021	Fjaler 2022	Vestland 2022	Landet utan Oslo 2022
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbyggjar 0-22 år	6 825kr	7005 kr	11 134 kr	11 629 kr
Barn med melding ift. innbyggjarar 0-17 år	3,2 %	3,0 %	3,3 %	3,9 %
Prosentdelen barn med undersøking ift. innbyggjarar 0-17 år	4,0 %	3,6 %	3,3 %	3,8 %
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244)	19,6 personar	19,3 personar	13,8 personar	13,9 personar
Undersøkingar med handsamingstid innan 3 månadar	100 %	96 %	93 %	92 %

Barneverntenesta i HAFS har betydeleg lågare driftsutgifter pr. innbyggjar. Tal saker pr. sakshandsamar er framleis noko høgare enn snittet for landet. Tal meldingar har gått litt ned dette året som gjer at vi ligg noko lågare enn landet.

Barnevernet ser at sakene ein får vert meir komplekse. Dette er resurskrevjande. I tillegg ser ein at me ligg høgare på å opne undersøking enn snittet for landet.

NAV:

NAV Fjaler – indikatorar	2019	2020	2021	2022
Tal søkjarar til sosialhjelp	55	43	40	47
- familiemedlemmer er ikkje medrekna				
Mottakarar av sosialhjelp utover 6 månader	16	8	4	4

- også mottakarar av supplerande stønad				
Mottakar av økonomisk sosialhjelp 18 – 24 år	3	3	0	2
Barn i familiar med økonomisk sosialhjelp	24	25	32	29
Kvalifiseringsprogrammet (KVP) – tal deltakarar - måltal 3,1 frå Statsforvalteren	1	1	4	2
Nye vedtak økonomisk rettleiing/gjeldsproblem - § 17 vedtak Lov om sosiale tenester i NAV	14	14	6	6

Det er ein auke i tal søkjarar til økonomisk sosialhjelp. Fleire slit økonomisk over tid og har i tillegg behov for økonomisk rettleiing. Den økonomiske endringa i samfunnet treff også Fjaler.

6 Andre nøkkeltal

	2022	2021
Krisesenter totale kostnader	Kr 322 000	Kr 334 854
Kommunal akutt døgneining (KAD)	Kr 1 296 000	Kr 1 887 000

Kommunal akutt døgnseng i Førde: Lovpålagt døgnteneste som alle kommunar må tilby, jf. HOL § 3-5 tredje ledd. Teneste for pasientar som treng observasjon og behandling, men ikkje spesialisert behandling i sjukehus. Vi samarbeider med fleire kommunar og vi har totalt 8 plassar saman. Fjaler brukar desse plassane svært lite.

7 Utfordringar framover

Rekruttering	Vi har ledig to stillingar for legar og ledig 50 % stilling psykolog. Barnevernstenesta har vanskar med å rekruttere sosialfagleg kompetanse. Vi vil få stort behov for helsefagarbeidarar framover grunna høg alder på mange tilsette i fleire einingar. Utfordringar i høve rekruttering av sjukepleiarar og vernepleiarar.
Kompetanse	Mange einingar innan helse og omsorg må arbeide aktivt for å auke kompetansen i tenestene. I barnevernstenesta vil det frå 2031 vere krav om master eller 4 års erfaring med tilleggsutdanning. Dette vil krevje ekstra innsats då det framover vil til ei kvar tid vere nokon under utdanning.
Arealutfordringar- lokale for helsetenester	Jobbar med forprosjekt for omsorgsbustader og leige lokale i gamle bankbygget for legekontor, psykisk helse og helsestasjon.
Auka behov for økonomisk sosialhjelp og gjeldsrådgiving	Auke i lånerente, prisvekst og dyrtid - fleire har utfordringar med å få eiga inntekt til å strekke til. Fleire søknader om økonomisk sosialhjelp

	også frå barnefamiliar. Behovet for økonomisk rettleiing og tal gjeldssaker vil auke i tida framover.
Demensomsorg	Satsingsområde i fleire einingar.
Habilitering/rehabilitering	Satsingsområde i fleire einingar.
Oppvekstreform	Viktig å få på plass gode system for tverrfagleg innsats på tidleg stadium. Viktig med kjennskap og eigarskap til reforma i alle einingar.
Leve heile livet reform	Frivilligheit og bustadar er eit område som kan by på utfordringar.
Utvikling av heimetenestene	Heimetenesta vil auke i tida framover. Det vil bli fleire heimebuande som treng tettare oppfølging. Dette fører til behov for fleire tilsette med rett kompetanse, samt tettare samarbeid med sjukeheim ang rehabiliteringsopphald. Heimetenesta sine lokalar er ok slik dei er pr i dag, men på sikt burde heimetenesta vore plassert nærmare sjukeheimen sine lokale. Dette hadde ført til tettare samarbeid med sjukeheimen, innsparing på bilar (kan då gå til omsorgsbustad) og nytta kompetansen meir på tvers.

5.3 Tekniske tenester

1 Om Sektoren

Teknisk kontor består av teknisk kontor, reinhaldssentralen, driftssentralen og brannvesenet.

2 Økonomi

	2021	2022
Rekneskap	19 781	22 361
Budsjett	18 973	20 427
Avvik	808	1 934

Teknisk har eit samla meirforbruk på 1 934 000 (9,46%) som fordeler seg slik

Teknisk kontor	524 000
Reinhald	80 551
Teknisk drift	1 090 325
Sjølvkostområda	238 295

For teknisk kontor er meirforbruket grunna høgare lønsutgifter enn budsjettert og auka kostnad med lisensar innan både byggesak, plan og brann.

Reinhald har mindreforbruk på mange av tenestekområda og eit større meirforbruk innan skule som samla gjev eit lite meirforbruk.

Teknisk drift sitt meirforbruk skuldast høge kostnader til:

- nødvendig vedlikehald av kommunale bygg fordelt på dei ulike formålsbygga
- høge kostnader til reparasjon av veglys.
- Vintervedlikehald og høge kostnader med strøing og strøsand i desember.
- Mindre leigeinntekt for beredskapshuset enn budsjettert

Sjølvkostområde har eit meirforbruk for avløp som følgje av kostnader til reparasjon av leidningsnett og høgare avsetning til fond enn budsjettert.

3 Arbeidsgjevar

3.1 Årsverk

Teknisk kontor: 8 tilsette

Driftssentralen: 5 tilsette

Reinhaldssentralen: 10 tilsette fordelt på 8,7 årsverk.+ tilkallingsvikarar

Brannvesenet: Deltid. Brannsjef ligg under teknisk kontor.

Dialog med Sunnfjord kommune om samarbeidsavtale innan brann og redning.

Teknisk hadde 2 tilsette over 60 år i 2022.

Fagleg utdanna reinhaldspersonell har vore ei utfordring og det vart difor gjennomført reinhaldskurs i 2021 der 3 fullførte fagprøven i 2022.

Rekruttering av reinhaldarar, spesielt vikarar, samt sommarvikarar til driftssentralen har vore utfordrande dei siste åra. Det er og få kvalifiserte søkjarar til ingeniørstillingar på kontoret.

3.2 Sjukefråver

2022:

	Totalt sjukefråvær	Eigenmeldt 1-8 dagar	Legemeldt 1-16 dagar	Legemeldt >16 dagar	Legemeldt > 56 dagar
Teknisk 2019	4,76	1,1	0,84	2,82	
Teknisk 2020	9,82	1,08	0,48	8,26	
Teknisk 2021	8,39	1,17	0,51	6,71	4,43
Teknisk 2022	6,88	1,86	1,30	5,30	3,74
Fjaler 2022	9,41	1,86	0,99	5,51	5,30

Samla sjukefråvær for teknisk har gått ned samanlikna med 2020 og 2021, og ligg no godt under snittet for Fjaler. Kortidsfråværet har auka, medan det legemeldte langtidsfråværet har gått ned og ligg under snittet i kommunen. Årsaka til auka korttidsfråvær er truleg ein periode med mykje virussjukdommar. Fråværet er høgst innanfor reinhald.

3.3 Medarbeidarundersøking – 10 faktor

Gjennomført undersøking i 2020, med varierende svarprosent i einingane. Det tok lang tid før resultatene var klare og presentert. Oppfølginga er av ulike grunnar ikkje følgt opp godt nok og arbeidet forstetter i 2022 med fokus på på tema som utvikling, rolleklarheit og eit godt arbeidsmiljø.

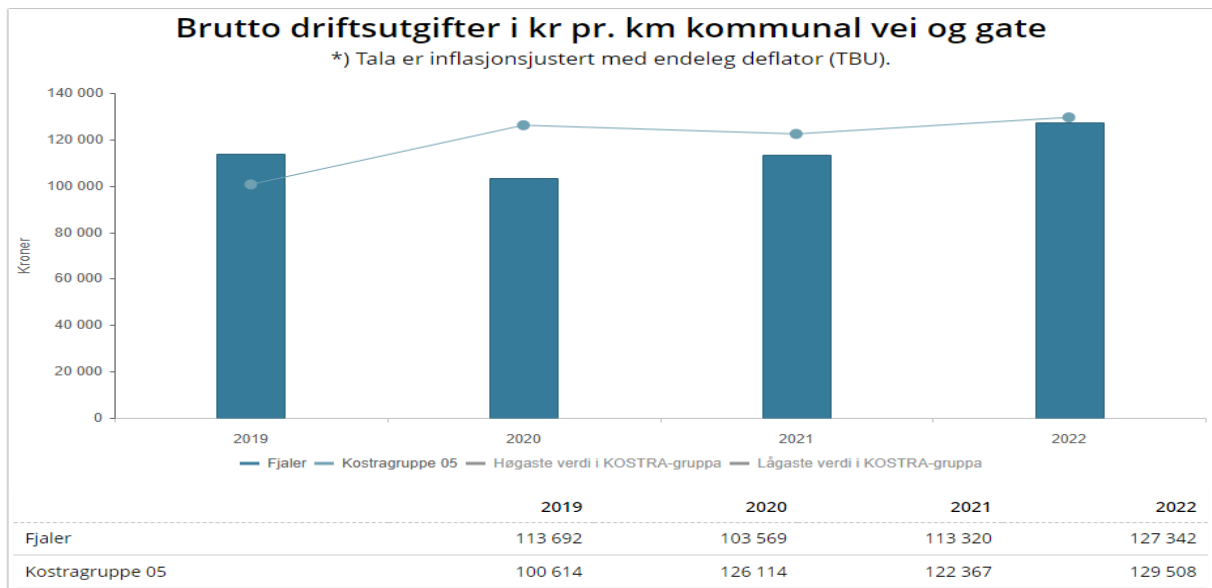
Det er planlagt ny undersøking i 2024.

4. Tenestene

Dei største prosjekta og planarbeid i 2022:

- Ferdigstilling av beredskapshuset.
- Utbygging av breiband
- Ombygging Samvirke
- Prosjektering og detaljregulering av ny gravplass på Øyra
- Kommuneplanen sin arealdel – oppfølging etter 3 gong høyring
- Detaljregulering bustadområde på Bjerga
- Kompetanseheving reinhald med 3 gjennomførte fagbrev
- Ny heimeside

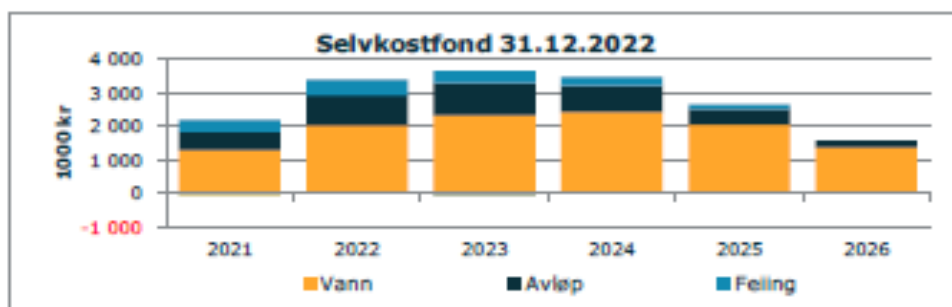
5 Kostra

Straumforbruk kommunale formålsbygg

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Samla årsforbruk i kWt	3 139 303	3 019 876	3 017 885	2 960 198	2 891 479	3 017 373

6 Andre nøkkeltal

7 Utfordringar framover

Ei gjentakande utfordringar er drift og vedlikehald av kommunale bygningar og vegar. Det har vore lite ressursar innan teknisk dei siste åra til å følgje opp denne forvaltninga. Budsjettramma er auka, men det er eit stort etterslep på vedlikehald og mange bygg har behov for større rehabilitering. Høge kostnader til vintervedlikehald gjev mindre til sommarvedlikehald.

Teknisk sitt saks- og ansvarsområde blir stadig større med nye oppgåver samt fleire og strengare krav til oppfølging og utredningar. Det er mange omfattande enkeltsaker som tek mykje tid og er krevjande å følgje opp. Det er og ressurskrevjande å følgje opp alle prosjekt og saker på ein god måte og innafor ei rimeleg sakshand

5.4 Fellestenester og landbruk

1 Om Sektoren

I denne sektoren ligg fellestenester for kommunedirektøren og utgifter til interkommunalt landbrukskontor.

Ansvar 100 – kommunedirektøren består av administrativ leiing, økonomikontor, personal og organisasjon, tillitsvalde, folkehelsekoordinator, sekretariat for regionrådet og politisk leiing. I tillegg ligg overføring av tilskot til kyrkja og kjøp av fellestenester knytt til ikt, juridisk bistand, revisjon og sekretariat tenester knytt til kontrollutvalet.

Landbruk er eit interkommunalt samarbeid mellom kommunane Askvoll (40%), Fjaler (40%) og Hyllestad (20%) der Askvoll er vertskommune.

2 Økonomi

	2021	2022
Rekneskap	8 611	7 684
Budsjett	9 943	10 062
Avvik	-1332	-2 378

Ansvar 100 kommunedirektør hadde samla sett eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 2,473 mill.

Årsaka til mindreforbruket skuldast i hovudsak avrekning av pensjonsutgiftene til kommunen. Desse blir ført samla på ansvaret. Ser ein vekk frå dette var det eit meirforbruk på den ordinære drifta på ansvaret med kr 0,38 mill.

Landbruksforvaltninga hadde eit rekneskapsmessig meirforbruk på kr 0,1 mill.

3 Arbeidsgjevar

3.1 Årsverk

Under ansvar 100 er der 11,33 årsverk fordelt på 13 tilsette.

Landbrukskontoret har 5 stillingsheimlar fordelt på samarbeidskommunane

3.2 Sjukefråvær

Arbeidsstad	Tot fråvær	Eigenmeldt	Legemeldt 0-16 dg	Sum korttidsfråvær	Fråvær >16 dg
Administrasjon	2,56%	1,75%	0,81	2,56	0

Sektoren har eit korttidsfråvær på 2,56%, dette er ein auke i høve 2021 på 2%. Sektoren har ikkje hatt kangtidsfråvær over 16 dagar i 2022, det er ein reduksjon i høve 2021 på 3,39%

Generelt er det lite fråvær på denne sektoren. Her er få tilsette slik på området samanlikna med dei andre sektorane. Det betyr at ein person utgjer ein stor % endring. Sjukefråværet på sektoren ligg langt under snittet for kommunen og landet samla sett.

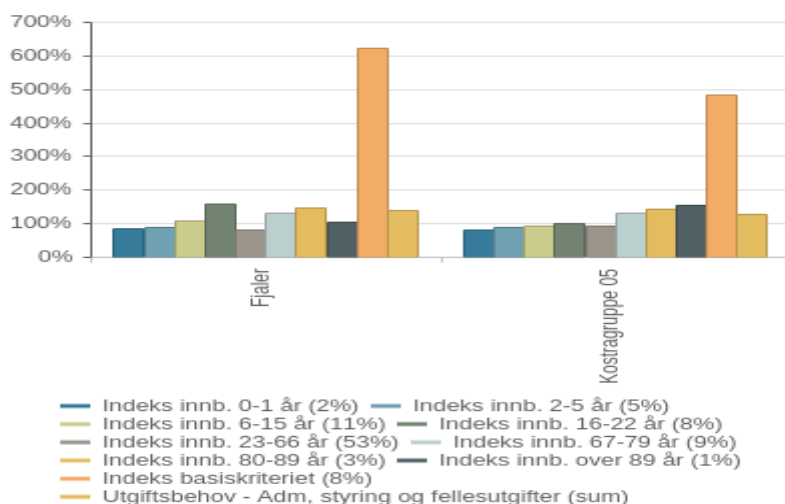
4. Tenestene

Aktivitet	Kommentar
Framsikt	Vi har gjennom store delar av 2022 arbeidd innføring av det digitale styringsverktøyet Framsikt. I 2022 fekk vi digitalisert budsjett-økonomiplanprosessen. Vi jobbar vidare i 2023 for å få digitalisert alt som går på rapportering til administrativt og politisk nivå i tillegg skal vi innføre verksemdstyring gjennom framsikt.
Teams	Vi har gått over til O365 og innført teams for elektronisk samhandling i heile organisasjonen.
Overordna ROS	Vi har gjennom 2022 arbeida med den overordna Ros analysen til kommunen. Denne skal brukast som grunnlag når vi no startar arbeidet med rullering av beredskapsplanen til kommune.
Acos+	Vi har oppgradert Acos web-sak til sky-løysing
Nettsider	Vi har arbeidd med og publisert nye nettsider i 2022. Dette var viktig å få på plass, spesielt mtp universiell utforming. Vi kjem framover til å jobbe med meir digitalisering og sjølvbetjeningsløyser.

5 Kostra

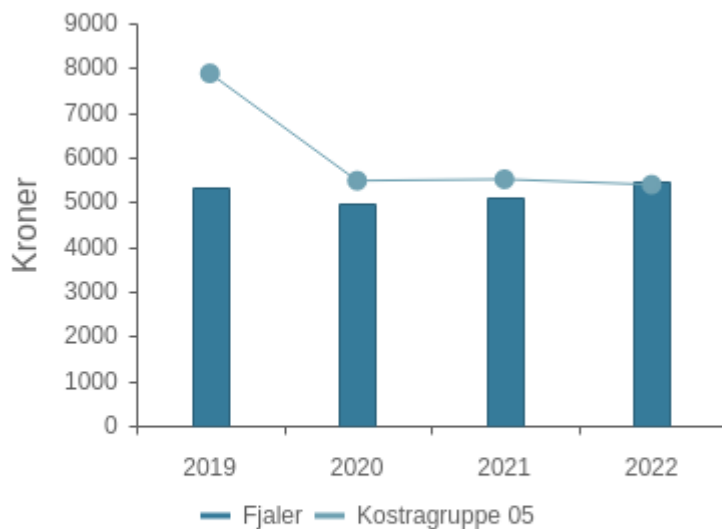
Når vi tar ut kostra-tal justerer vi for utgiftsbehov. Det vil sei at vi korrigerer tala slik at det vert meir rett å samanlikne kommunar, kostragrupper, fylke og land. Korrigerer for at kommunar har ulike utfordringar og ulik befolkningsamansetjing. Kommunar med ein høg andel eldre vil motta meir midlar til eldreomsorg enn ein kommune med yngre befolkning osv. Utgangspunktet er at snittet for Norge er 100% eller 1. Dersom vi har eit utgiftsnivå på 128 på eit område betyr det at vi er 28% dyrare å drive enn snittet av kommunane i Norge. Har vi ein indekss på 90 er vi 10% billigare.

Utgiftsbehov og kriteriedata

	Fjaler	Kostragruppe 05
Indeks innb. 0-1 år (2%)	85,5 %	82,2 %
Indeks innb. 2-5 år (5%)	89,8 %	89,1 %
Indeks innb. 6-15 år (11%)	106,5 %	94,4 %
Indeks innb. 16-22 år (8%)	157,3 %	102,0 %
Indeks innb. 23-66 år (53%)	82,3 %	92,7 %
Indeks innb. 67-79 år (9%)	131,0 %	130,6 %
Indeks innb. 80-89 år (3%)	148,3 %	141,6 %
Indeks innb. over 89 år (1%)	105,0 %	156,4 %
Indeks basiskriteriet (8%)	623,8 %	483,5 %
Utgiftsbehov - Adm, styring og fellesutgifter (sum)	139,7 %	128,6 %

Prioritet - Administrasjon brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)

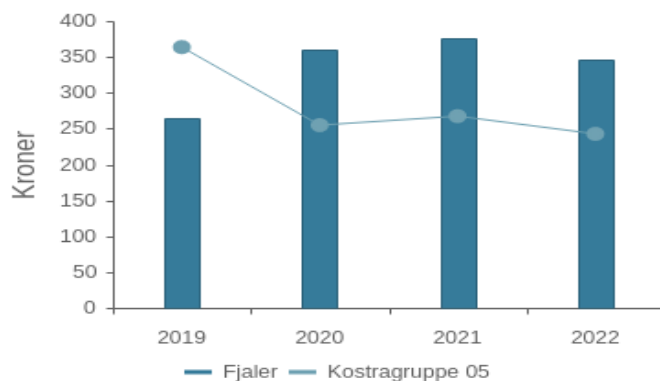
	2019	2020	2021	2022
Fjaler	5 320	4 963	5 083	5 459
Kostragruppe 05	7 876	5 477	5 509	5 390

*) Tala er inflasjonsjustert med endeleg deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Fjaler kommune sine administrasjonsutgifter ligg over kostragruppa og har auka frå 2021-2022. Hovudgrunnen til auken er endringa som vart gjort på HR- området der vi outsourca lønsfunksjonen til Sunnfjord kommune og tilsette HR konsulent lokalt i Fjaler. Denne endringa medfører at vi blir mindre sårbare, at kvaliteten aukar og at einingane får meir bistand frå støtte-stab på løns- og refusjonsområdet.

Prioritet - Kontroll og revisjon brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)

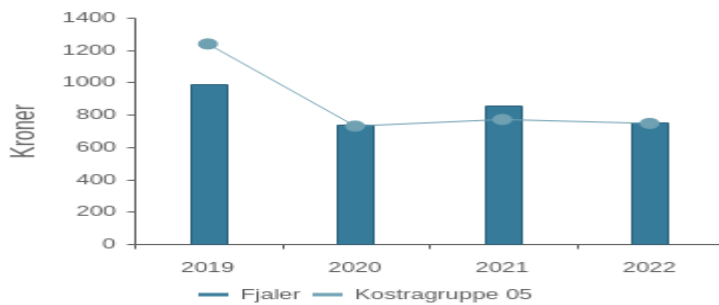
	2019	2020	2021	2022
Fjaler	265	360	375	347
Kostragruppe 05	364	255	267	243

*) Tala er inflasjonsjustert med endeleg deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Under kontroll og revisjon ligg utgifter knytt til finansielle- og forvaltningsrevisjonar og utgifter knytt til sekretariatsfunksjon og drift av kontrollutvalet. Fjaler kommune ligg over snittet i kostragruppa og har gjort det over tid. Vi kjøper tenester av Vestland revisjon og sekretariatsfunksjon av Sekom. Dette interkommunale samarbeid. Kvifor vi ligg høgt på desse postane kan vere fordelingsnøklar knytt til den økonomiske fordelinga i samarbeida, antal forvaltningsrevisjonar vi tingar, antal møter og politikarar i utvalet. Det er vanskeleg å ta ned kostnader når det er knytt til interkommunale samarbeid då det krev involvering og vedtak av alle samarbeidskommunane.

Prioritet - Politisk styring brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	990	736	855	749
Kostragruppe 05	1 238	729	770	746

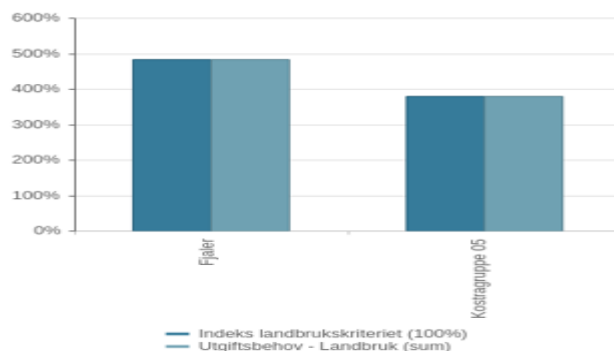
*) Tala er inflasjonsjustert med endeleg deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Som ein ser varierer utgiftene til politisk styring frå år til år og er høgst i dei åra der kommunen avviklar anten stortings- eller kommuneval. Vi ser at dei åra der kommunen ikkje avviklar val ligg vi om lag på nivå med kostragruppa, men litt over. Dei åra det er val aukar skilnaden og vi er dyrare å drive. Målalet over er kostnader pr innbyggjar. Fjaler er ein liten kommune, det vil difor vere færre å fordele desse kostnadane på. Ein måte å få ned kostnadane på nivå med kostragruppa kan vere færre val lokal og reduserte opningstider, men det vil mest sannsynleg gå på bekostning av valdeltagelsen. Dei andre utgiftene her knyt seg til lisensar og teknisk utstyr og kan ikkje reduserast.

Landbruk

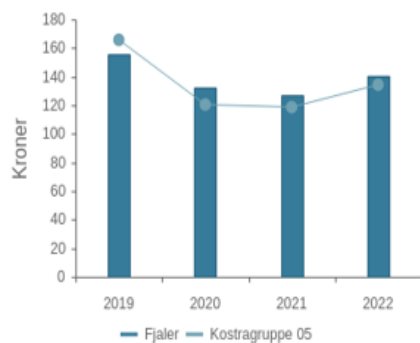
Utgiftsbehov og kriteriedata

	Fjaler	Kostragruppe 05
Indeks landbrukskriteriet (100%)	484,8 %	378,8 %
Utgiftsbehov - Landbruk (sum)	484,8 %	378,8 %

Fjaler kommune har eit utgiftsbehov som er høgare enn kostragruppa på Landbruk. Det vil sei at det er meir landbruksbasert næring i Fjaler enn snitte for gruppa. I den grafiske oppstillinga under ser ein at trass i at vi justerer for at vi har eit større utgiftsbehov driv vi dyrare.

Prioritet - Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikl. nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	156	132	127	141
Kostragruppe 05	166	121	119	134

*) Tala er inflasjonsjustert med endeleg deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

6 Andre nøkkeltal

Jordbruksareal i drift

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	17 440	17 575	17 560	17 144
Kostragruppe 05		643 060	643 159	638 651

Jordbruksbedrifter

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	104	105	109	107
Kostragruppe 05		3 010	3 008	2 957

Jordbruksareal i drift

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	17 440	17 575	17 560	17 144
Kostragruppe 05		643 060	643 159	638 651

Produktivt skogareal

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	127 464	127 440	122 588	123 200
Kostragruppe 05		6 054 198	6 048 476	6 058 300

7 Utfordringar framover

Framover vil utfordringane for heile organisasjonen vere å rekruttere og behalde nok og rett kompetanse. Tenestebehovet framover vil auke, men vi vil ikkje ha tilgang til tilstrekkeleg kompetanse dersom vi ikkje organiserer tenestene på andre måtar. I tillegg har vi ein krevjande økonomi vi må ta omsyn til. Det er no starta eit omstillings-/ innsparingsarbeid i alle sektorar som skal sjå på korleis vi kan optimalisere drifta og redusere kostnader sånn at vi får ein berekraftig økonomi og at vi i framtida kan skape eit økonomisk handlingsrom. Vi håpar dette arbeidet vil vere klart til vi skal starte på økonomiplanarbeidet for 2024-2027.

5.5 Kultur og samfunnsutvikling

1 Om Sektoren

2022 var fyrste året som ny eining - eininga kultur og samfunnsutvikling. Denne består av Fjaler folkebibliotek, Frivilligsentralen med BUA og volontørar, folkehelsekoordinator og kulturkontoret. Det er til saman fire 100% stillingar knytt til eininga.

Folkehelsekoordinator skal likevel jobbe på tvers av alle sektorane.

2 Økonomi

	2021	2022
Rekneskap	4 383	2 463
Budsjett	4 477	2 363
Avvik	-87	100

Eininga hadde i 2022 eit meirforbruk på ca 100 000. Dette er fordelt på mange tenester og har ikkje ei enkel forklaring. Noko kunne kanskje ha blitt varsla på siste tertialrapport.

Det har kome innbetalingar frå tidlegare forskotteringar knytt til idrettsanlegga treningsrom Våge og fotballhall Dale. Dette gjev inntrykk av at ein har mindre budsjett enn åra før – men desse beløpa har ikkje påverknad på sluttsum.

Meirforbruk:

- Fjalerhallen – krev meir vedlikehald.
- Bibliotek – må få meir kontroll i sluttfasen av året.
- Samvirket – for høgt budsjettert på inntekter. Fekk ikkje inn dette når huset ikkje var i bruk.

Mindreforbruk:

- Frivilligsentralen – redusert stilling dagleg leiar deler av året.

3 Arbeidsgjevar

3.1 Årsverk

Folkehelsekoordinator jobba i redusert stilling store deler av 2022.

Det var skifte av dagleg leiar på Frivilligsentralen – avtroppande dagleg leiar trappa ned gjennom året og var nede i 40% stilling før ny dagleg leiar var på plass i 100% frå 15. august.

3.2 Sjukefråver

Grunna lita eining så har vi ikkje eigne tal på sjukefråvær, det ligg under administrasjon.

4. Tenestene

Sjå eiga årsmelding frå Fjaler frivilligsentral.

Eininga har hatt driftsansvar for følgande bygg:

- Badet (avtale med Kringlebua)
- Gamle skulehuset (avtale med Jakob Sande-selskapet)
- Gamle kommunehuset (andre og tredjehøgda vert leig ut til kunstnarar og kulturaktørar, Studio Nova vert leigd ut til lag/organisasjonar og barnebursdagar i regi av Frivilligsentralen)
- Samvirket (avtale med PreForm må reforhandlast. Bygget ferdig rehabilitert 1. juli 2023)
- Dansesal og skytehall ved Fjalerhallen (avtale med Dale skyttarlag om skytehall. Dansesalen vert lånt ut til kulturskulen, Lavik karateklubb, Dale IL, vaksining, Fjaler serniordans, trening barselgruppe og UWC)
- Fjalerhallen (avtale med driftselskapet Dingemoen)
- Naustet i Badevika (i samarbeid med Badevika vel)
- Dagsturhytta på Bygdeheia (driftsavtale med Fure IL)
- Straumsnes grendahus (avtale med Straumsnes grendelag)
- Guddal grendahus (avtale med Guddal grendelag)

Det har vore diskutert om nokre av desse bygga skal over på teknisk kontor. Dette er noko vi vurderer frå 2024.

Aktuelle planar:

Kulturminneplan for Fjaler 2019-2023

Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2022-2026

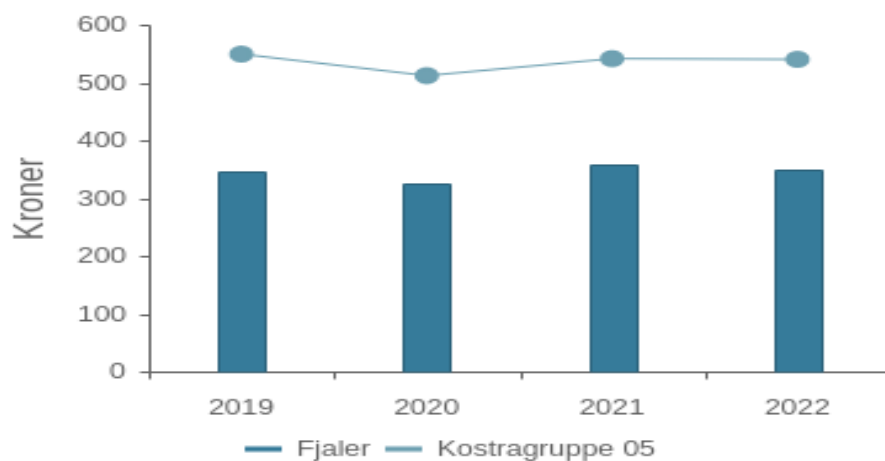
Viktige tiltak/prosjekt:

- BUA
- Volontørtenesta
- Sommarles
- Digitalt utanforskap
- TiTur Dalsfjorden
- Lokal transportordning for ungdom
- Den kulturelle skulesekken
- Den kulturelle spaserstokken
- Fjaler ungdomsråd
- Fjaler eldreråd
- Møteplass for ungdom

5 Kostra

Vi har plukka ut fire felt som vi har henta ut tal på. Bibliotek, idrett og tilskot til idrettsanlegg, kommunale kulturbygg og kultursektoren samla.

Prioritet - Bibliotek brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)

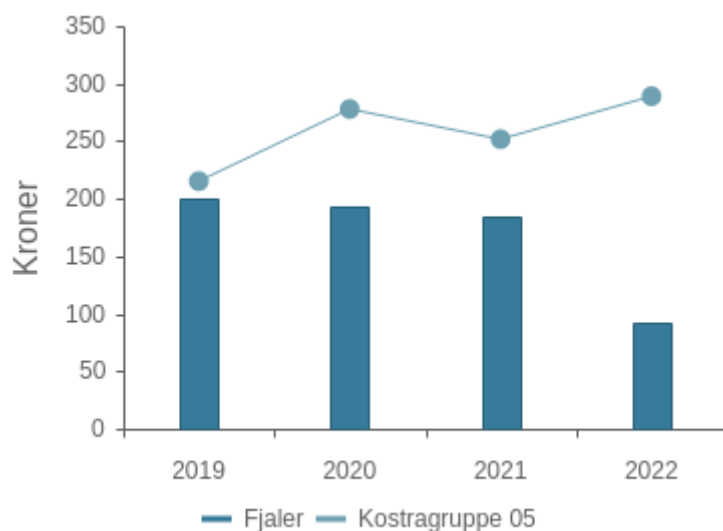

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	347	324	359	348
Kostragruppe 05	549	512	541	540

*) Tala er inflasjonsjustert med endeleg deflator (TBU).

Kommentar: På bibliotek ligg ein noko under Kostragruppa i beløp per innbyggjar. Ein gjekk noko ned i kostnader i 2022 sjølv om ein hadde eit lite overforbruk i forhold til budsjett.

2. Prioritet - Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)

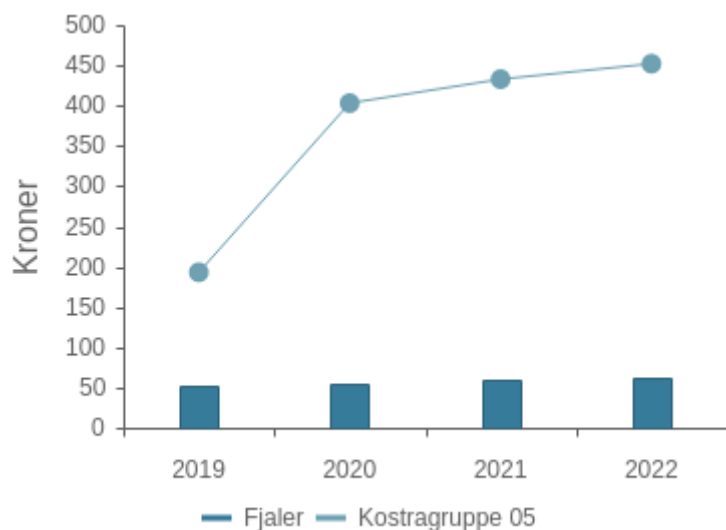
	2019	2020	2021	2022
Fjaler	201	193	184	93

Kostragruppe 05	215	278	252	289

*) Tala er inflasjonsjustert med endeleg deflator (TBU).

Kommentar: Vår vurdering er at ein ligg relativt lågt på drift og tilskot til anlegg. Det at ein ligg veldig lågt i 2022 handlar om at ein fekk att forskotterte midlar på idrettsanlegg. Frå 2024 vert det kanskje ei endring då det mest sannsynleg vil verte ei rein kommunal drift på anlegget.

Prioritet – Komm. kulturbygg nettodriftsutgift pr innb (kr)

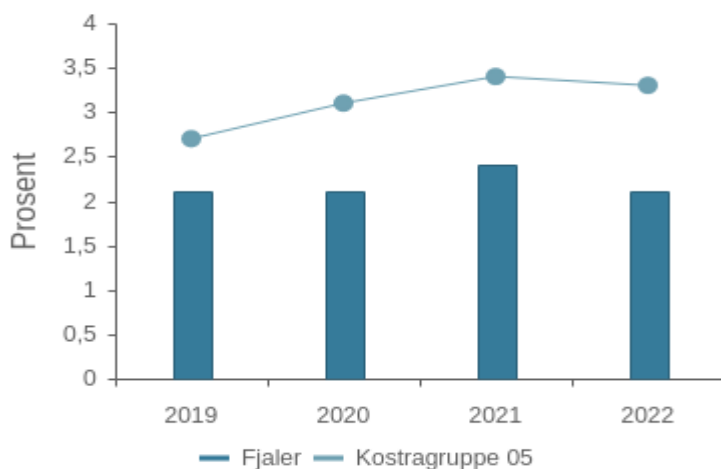

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	51	55	60	61
Kostragruppe 05	193	403	433	452

*) Tala er inflasjonsjustert med endeleg deflator (TBU).

Kommentar: Ein ligg veldig lågt på dette fordi ein berre har ført Samvirket på denne tenesta. Frå 2023 ligg Straumsnes grendehus, Guddal grendehus og husa på Tusenårsstaden på denne tenesta i tillegg til ei auke når Samvirket kjem i drift.

Prioritet - Kultursektoren, kommune korrigerte brutto driftsutgifter andel av totale utgifter (prosent)

	2019	2020	2021	2022
Fjaler	2,1 %	2,1 %	2,4 %	2,1 %
Kostragruppe 05	2,7 %	3,1 %	3,4 %	3,3 %

Kommentar: Fjaler er ein kulturkommune, men bruker relativt små midlar per innbyggjar samanlikna med kostragruppa. Talet for 2022 er nok kunstig lågt då det kom inn midlar Fjaler kommune tidlegare hadde forskottert til idrettsanlegg.

6 Andre nøkkeltal

Norsk kulturindeks er ei årleg oversikt over kulturtilbod og kulturaktivitet i norske kommunar, regionar og fylke. Fjaler hadde i 2021 ei rangering på som nummer 30 av alle kommunar i landet (49 i 2020, 41 i 2019, 31 i 2018)

7 Utfordringar framover

Fleire av våre tenester er ikkje lovpålagte. Vi meiner likevel at mykje av det vi driv med aukar attraktiviteten til kommunen. Det gjeld både satsinga vår på ungdom i Samvirket, BUA og fleire andre tiltak.

Det vert ofte vist til at kommunen må basere seg på frivillige tenester. Vår erfaring er at frivilligheita kan bløme dersom den vert behandla på riktig måte. Frivilligheit lever av lyst og dør under tvang. Vi vil bruke starten på 2023 for å få i gang ein frivilligpolitisk handlingsplan som allereie er vedteken oppstart på i kommunestyret.

